

USKS

Udruženje slijepih
Kantona Sarajevo

Podgaj br. 7, Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 445 185
Fax: + 387 33 445 394
E-mail: usgks@bih.net.ba

ID: 4200048940009
TRN Raiffeisen BANK:
161 000 001 069 0090
www.slijepi-sa.org.ba

Broj: 02-5-220 /22

Datum: 09.03.2022.god.

Republika i Hercegovina-Federacija Bosna i Hercegovina
Kanton Sarajevo - OMB SARAJEVO
GRADONAČELNIK

10 -03- 2022

Broj	Opis	Broj	Broj
05	04	2399	

GRAD SARAJEVO

za gradonačelnicu Benjaminu Karić

PREDMET: Zahtjev / inicijativa za sticanje statusa Udruženja od posebnog značaja za Grad Sarajevo

Poštovana gradonačelnice,

U prilogu Vam dostavljamo zahtjev / inicijativa za sticanje statusa Udruženja od posebnog značaja za Grad Sarajevo.

S poštovanjem,

DIREKTOR

/ Fikret Zuković /

PRILOG:

- Rješenja o registraciji;
- Izvod iz registra udruženja;
- Statut Udruženja;
- Izvještaj o radu Udruženja za 2021.godinu;
- Program rada Udruženja za 2022.godinu
- Izjava da Udruženje ne obavlja aktivnosti u ime političke partije
- Dokaz o podnesenom izvještaju o utrošku sredstava u 2021.godini

USKS
Udruženje slijepih
Kantona Sarajevo

Podgaj br. 7, Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 445 185
Fax: + 387 33 445 394
E-mail: usgks@bih.net.ba

ID: 4200048940009
TRN Raiffeisen BANK:
161.000.001.069.0090
www.slijepi-sa.org.ba

Broj: 02-5-220 /22

Datum: 09.03. 2022.god.

GRAD SARAJEVO
za gradonačelnicu Benjaminu Karić

PREDMET: Zahtjev / inicijativa za sticanje statusa Udruženja od posebnog značaja za Grad Sarajevo

Poštovana gradonačelnice,

U skladu sa Odlukom o uslovima i načinu sticanja statusa udruženja i fondacija od posebnog značaja za Grad Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo broj:51/21) podnosimo zahtjev / inicijativu da se **Udruženje slijepih Kantona Sarajevo** proglasi od posebnog značaja za Grad Sarajevo.

OBRAZLOŽENJE ZAHTJEVA:

Udruženje slijepih u Sarajevu je osnovano **1948.godine** i do sada nije prekidalo svoj rad, čak ni u toku agresije na BiH 1992.-1995.godina.

U skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama 1997.godine registrovano je kao Udruženje slijepih građana Kantona Sarajevo , Rješenje Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo broj:03-017-33 od 24.03.1997.godine. U skladu sa zakonom 2006.godine izvršilo je preregistraciju u Udruženje slijepih Kantona Sarajevo Rješenje Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo broj:03-05-05-4574/06 od 18.05.2006.godine.

U međuvremenu je bilo promjena Rješenja, ali su se odnosile na promjenu Statuta i osoba ovlaštenih za zastupanje i predstavljanje. Posljednja promjena izvršena je 2020. godine, a odnosila se na promjenu lica ovlaštenih za zastupanje i predstavljanje, Rješenje Ministarstva pravde i uprave broj:03-03-04-2473/20 od 18.03.2020.godine.

Vizija Udruženja:

Slijepi osobe i druge osobe sa invaliditetom ravnopravni i aktivni članovi u društvenoj zajednici oslobođene opterećenja koja imaju zbog invaliditeta, sa punim samopouzdanjem i vjerom u svoje sposobnosti i prihvaćene od okoline sa svim svojim specifičnostima

Misija Udruženja:

Stvaranje pretpostavki i uslova za socijalno uključivanje, ravnopravo učešće i sveukupnu afirmaciju slijepih i drugih osoba sa invaliditetom u društvenoj zajednici i poduzimanje aktivnosti s ciljem smanjenja i otklanjanja diskriminacije i predrasuda prema slijepim i drugim osobama sa invaliditetom.

Ciljevi Udruženja:

1. Okupljanje slijepih osoba radi njihovog organizovanog djelovanja i poboljšanja sveukupnog položaja u društvu;
2. Poboljšanje i unapređenje uslova za ostvarivanje prava slijepih i drugih osoba sa invaliditetom u oblasti: obrazovanja, socijalne zaštite, zdravstvene zaštite, dječije zaštite, rehabilitacije, zapošljavanja, penzijsko-invalidskog osiguranja, obezbjeđenja tiflotehničkih i drugih pomagala, informisanja, kulture, sporta i dr.;
3. Razvoj i unapređenje društvene brige i podrške slijepim i drugim osobama sa invaliditetom, radi uspješnijeg i potpunijeg zadovoljavanja njihovih potreba i zaštite prava i interesa;
4. Doprinošenje ostvarivanja funkcija općinskih, gradskih i kantonalnih organa, učestvovanje u ostvarivanju djelatnosti drugih kantonalnih institucija i organizacija, obavljanjem poslova i aktivnosti na osnovu zakonskih ovlaštenja i drugih propisa;
5. Podsticanje razvoja ličnog integriteta i socijalizacije slijepih i slabovidnih osoba i drugih osoba sa invaliditetom, organizovanjem i realizovanjem raznih aktivnosti primjerenih njihovim mogućnostima, sklonostima i potrebama.
6. Jačanje materijalnih, organizacionih i ljudskih kapaciteta Udruženja radi njegove održivosti

Kao gradska organizacija slijepih djelovalo je do 1997. godine i u tom periodu od 50 godina, postizalo je značajne rezultate na afirmaciji slijepih osoba i njihovom uključivanju u sve društvene tokove.

Ta aktivnost Udruženja i njegova uloga u društvu je prepoznata i od Grada Sarajeva koje mu 1979. godine dodijelilo **Šestoaprilsku nagradu.**

Ključna aktivnost Udruženja u toku rata u BiH bila je pružanje raznih oblika pomoći slijepim ljudima, da lakše prežive u opkoljenom Sarajevu. Za slijepe osobe, kojima se nisu mogli obezbijediti ni minimalni uvjeti za ostanak u Sarajevu, organizovano je izmještanje.

U Udruženje su učlanjene 402 slijepe osoba, od čega na području Grada Sarajeva živi 280 osoba. Po završetku rata Udruženje je pristupilo novom konceptu rada sa slijepim osobama, po uzoru na Savez slijepih Švedske. Već 1998.godine potpisan je ugovor sa Savezom slijepih Švedske o saradnji i realizaciji projekata koji su imali za cilj jačanje Udruženja i podizanje personalnih kapaciteta slijepih osoba.

Kroz ovu dvadesetogodišnju saradnju sa Savezom slijepih Švedske, ali implementirajući i druge značajne projekte, Udruženje je realizovalo mnoge aktivnosti kao što su:

potpuna adaptacija postojećeg prostora i nadogradnja jednog sprata, u kome je smješten edukacioni centar, adaptacija i opremanje tonskog studija u kome se snimaju zvučni zapisi za slijepe osobe, opremanje štamparije za printanje Brajevog pisma u kojoj se pripremaju materijali na Brajevom pismu, nabavka značajnog broja standardnih i savremenih pomagala, priprema značajnog broja priručnika, udžbenika i uputstava koja se odnose na edukaciju i rehabilitaciju slijepih osoba.

Okolo 200 slijepih osoba naučilo je koristiti kompjutere, pametne telefone i druga savremena pomagala, a njih više od 100 dobilo je kompjutere na korištenje. U proteklih 25 godina više od 150 slijepih osoba naučilo je da se samostalno kreće uz korištenje bijelog štapa, sve te osobe redovno su dobijale bijele štapove od Udruženja. Više od 50 osoba naučilo je Brajevo pismo koje sada u pravilu koristi, a za sve zainteresirane obezbjeđene su Brajeve mašine. Udruženje je redovno organizovalo razna predavanja, seminare, radionice, okrugle stolove i konferencije, na kojima se detaljno govorilo o položaju slijepih u našem društvu, a i šire na zapadnom Balkanu. Udruženje je lider organizacija u pokretu osoba s invaliditetom u Bosni i Hercegovini, a neke od aktivnosti se proširuju i na međunarodni nivo. Udruženje je organizovalo više međunarodnih konferencija o raznim pitanjima, a na jednoj od njih, koja je organizovana 2014.godine, usvojena je **Sarajevska deklaracija**, kojom se promovise uključivanje slijepih osoba u sve društvene tokove u državama zapadnog Balkana.

U svom radu Udruženje promovise međusobnu toleranciju, multikulturalnost, razvoj demokratskih principa, eliminiranje svih oblika diskriminacije i afirmiše uključivanje rodne ravnopravnosti u sve segmente djelovanja.

Predstavnici Udruženja učestvuju na mnogim međunarodnim manifestacijama, na kojima se promovise Grad Sarajevo i Bosna i Hercegovina. Također, Udruženje preko svoje web stranice i društvenih mreža promovise sve oblike tolerancije, ravnopravnosti i inkluzije osoba s invaliditetom u sve društvene tokove.

Udruženje izdaje časopis "Zvučne novine", koje u zvučnom formatu izlaze 12 puta godišnje. Izdavanje "Zvučnih novina" već duži period sufinansira Grad Sarajevo. Časopis se distribuira u mnoge zemlje svijeta, a u njegovoj najavi se na jasan način promovira Grad Sarajevo. Udruženje kroz svoj rad i djelovanje zagovara za prava slijepih i drugih osoba s invaliditetom, organizuje razne oblike edukacije, a jedna od važnih aktivnosti je i zagovaranje za pristupačno okruženje. Zahvaljujući aktivnostima Udruženja, Grad Sarajevo polako se mijenja i postaje pristupačan i za osoba s invaliditetom, uključujući i slijepu osobe. Mnoge raskrsnice su dobile zvučne semafore, a sve je više trotoara i raskrsnica koje imaju taktilne vodilice. Sve ovo daje Sarajevu prepoznatljivost glavnog grada i mjesta za ugodno življenje, sa sve većim mogućnostima i za osobe s invaliditetom.

Udruženje je dobrovoljna, neprofitna, nevladina i vanstranačka organizacija, koja sve svoje aktivnosti usmjerava na pružanje podrške slijepih osobama i drugim osobama s invaliditetom, s ciljem unapređenja njihovog položaja u društvu.

Po utvrđenoj statutarnoj proceduri članovi biraju Skupštinu Udruženja, koja ima 30 zastupnika, na mandat od 4 godine. Skupština Udruženja bira Upravni odbor od 7 članova, predsjednika i zamjenika predsjednika, koji su članovi Upravnog odbora. Korum za rad organa je 2/3 većina od ukupnog broja članova organa, a odluke se donose većinom od ukupnog broja članova organa. Upravni odbor imenuje direktora Udruženja na mandat od 4 godine. Udruženje ima Stručnu službu u kojoj je zaposleno 7 radnika od čega u stalnom radnom odnosu 6 uposlenika, uključujući i direktora i jedan radnik na određeno vrijeme. 4 uposlena radnika su osobe s invaliditetom.

Nadležnosti Skupštine, Upravnog odbora, predsjednika, zamjenika predsjednika i direktora precizno su utvrđene Statutom Udruženja.

Uvjereni smo da Udruženje slijepih Kantona Sarajevo ima uslove da dobije status udruženja od posebnog značaja za Grad Sarajevo.

DIREKTOR

_____
/ Fikret Žuko /

PREDSJEDNICA

_____
/ Senija Okić /

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Justice and Administration

Broj: 03-03-04-2473/20
Sarajevo, 18.03.2020. godine

Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo rješavajući po zahtjevu Udruženja slijepih Kantona Sarajevo za upis promjena u Registar udruženja, na osnovu člana 33. stav (2) Zakona o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 45/02), donosi

RJEŠENJE

1. U Registru udruženja Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, kod Udruženja slijepih Kantona Sarajevo, sa sjedištem u Sarajevu, ulica Podgaj broj 7, upisanog pod registarskim brojem 10. knjiga I Registra, dana 24.03.1997. godine, upisuju se promjene, kako slijedi:

1.1. Prestaju ovlaštenja lica za zastupanje i predstavljanje Udruženja:

Hamdo Kentra - predsjednik Udruženja;
Senija Okić - zamjenik predsjednika Udruženja;
Fikret Zuko - direktor Udruženja.

1.2. Lica ovlaštena za zastupanje i predstavljanje Udruženja su:

Senija Okić - predsjednik Udruženja;
Hamdo Kentra - zamjenik predsjednika Udruženja;
Fikret Zuko - direktor Udruženja.

2. Razrješenje članova Upravnog odbora Udruženja.

2.1. Imenovanje članova Upravnog odbora Udruženja.

3. Razrješenje i imenovanje predsjednika Udruženja.

4. Razrješenje i imenovanje zamjenika predsjednika Udruženja.

5. Razrješenje direktora Udruženja.

5.1. Imenovanje direktora Udruženja.

web: <http://mpu.ks.gov.ba>
e-mail: mpu@mpu.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-083,
Fax: + 387 (0) 33 562-241

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

6. Ostali upisi u Registru udruženja ostaju neizmijenjeni.

7. Udruženje slijepih Kantona Sarajevo dužno je Ministarstvu pravde i uprave Kantona Sarajevo prijaviti promjene statuta, naziva, sjedišta, članova organa upravljanja, pripajanje, razdvajanje ili transformaciju, te prestanak rada Udruženja u roku od 30 dana od dana izvršenih promjena.

8. Za izdavanje ovog rješenja Udruženje slijepih Kantona Sarajevo, dužno je uplatiti iznos od 100,00 KM naknade, za upis promjena u Registar udruženja, na žiro račun broj: 141 196 53200084 75.

O b r a z l o ž e n j e

Udruženje slijepih Kantona Sarajevo, dana 21.02.2020. godine, podnijelo je Ministarstvu pravde i uprave Kantona Sarajevo zahtjev za upis promjena u Registar udruženja, a koji se odnosi na promjenu članova organa upravljanja i ovlaštenog lica za zastupanje i predstavljanje Udruženja.

Uz zahtjev za upis promjena u Registar udruženja (Obrazac broj 6) i prijavu promjena djelatnosti, statuta i članova upravnog tijela (Obrazac broj 7), priložena je potrebna dokumentacija u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj 45/02) i Pravilnikom o načinu vođenja registra udruženja i fondacija i stranih i međunarodnih nevladinih organizacija („Službene novine Federacije BiH“, broj 61/02) i to: Odluka o razrješenju članova Upravnog odbora Udruženja, Odluka o imenovanju članova Upravnog odbora Udruženja, sa popisom članova upravnog tijela (Obrazac broj 5), Odluka o razrješenju i imenovanju predsjednika Udruženja, Odluka o razrješenju i imenovanju zamjenika predsjednika Udruženja, Odluka o razrješenju i imenovanju ovlaštenih lica za zastupanje i predstavljanje Udruženja, Odluka o razrješenju direktora Udruženja, Odluka o imenovanju direktora Udruženja i zapisnik sa sjednice Skupštine Udruženja održane dana 18.02.2020. godine.

Uvidom u priloženu dokumentaciju koja je dostavljena uz zahtjev, utvrđeno je da su ispunjeni zakonski uslovi za upis promjena u Registar udruženja, pa je na osnovu člana 33. stav (2) Zakona o udruženjima i fondacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), odlučeno kao u dispozitivu Rješenja.

Rješenje se izdaje bez naplate takse u skladu sa članom 8. stav 1. tačka 5. Zakona o administrativnim taksama („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 30/01 - Prečišćeni tekst, 22/02, 10/05, 26/08 i 23/16) i uz naknadu za upis udruženja, a shodno Rješenju o visini naknade za upis u Registar udruženja broj 03-02-312/03 od 10.01.2003. godine, na žiro račun broj: 141 196 532 000 8475.

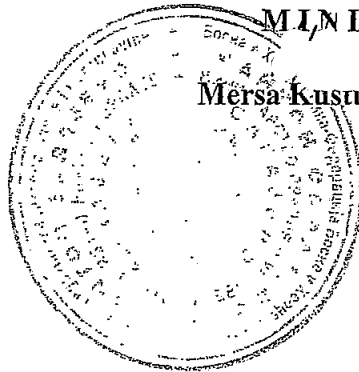
web: <http://mpu.ks.gov.ba>
e-mail: mpu@mpu.ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 562-083,
Fax: + 387 (0) 33 562-241
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Pouka o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno, te protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, tužbom kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka, a uz istu se prilaže i ovo rješenje u originalu ili prepisu.

MINISTRICA
Mersa Kustura dipl. pravnik

Voditelj postupka: Adi Arapović

Dostaviti:

1. Udruženju slijepih Kantona Sarajevo,
ulica Podgaj broj 7, Sarajevo;
2. Federalnom ministarstvu pravde;
3. Zbirci isprava;
4. Poreznoj upravi Federacije BiH,
Porezni ured Sarajevo – Ul. Husrefa Redžića 4;
5. Arhivi.

web: <http://mpu.ks.gov.ba>
e-mail: mpu@mpu.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-083,
Fax: + 387 (0) 33 562-241
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Broj: 03-05-05-4574/06
Sarajevo, 18.05.2006. godine

Na osnovu člana 33. stav 2. Zakona o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/02), a po zahtjevu „UDRUŽENJA SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO“, Ministarstvo pravde i uprave donosi

RJEŠENJE

1. U Rješenju Ministarstva pravde i uprave broj: 03-017-33 od 24.03.1997. godine kojim je upisano u Registar udruženja UDRUŽENJE SLIJEPIH GRAĐANA KANTONA SARAJEVO, pod rednim brojem 10 knjiga I, tačke 1. i 5. dispozitiva Rješenja mijenjaju se i glase:

„1. Upisuje se u Registar udruženja koji se vodi kod Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, „UDRUŽENJE SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO“, sa sjedištem u Sarajevu, ulica Podgaj broj 7.

5. Osobe ovlaštene za zastupanje i predstavljanje Udruženja su:

- Miljko Branko – Predsjednik Udruženja;
- Antić Amira – Zamjenik Predsjednika Udruženja;
- Zuko Fikret – Izvršni direktor Udruženja;

2. U ostalom dijelu Rješenje ostaje neizmijenjeno.

3. Upisuje se u Registar udruženja kod Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo promjena Statuta „UDRUŽENJA SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO“ broj: 03-05-05-3280 od 18.06.2003. godine.

Danom ovjere Statuta „UDRUŽENJA SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO“, broj: 03-05-05-4574/06 od 18.05.2006. godine, prestaje da važi Statut broj: 03-05-05-3208 od 18.05.2003. godine.

Obrazloženje

„UDRUŽENJE SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO“, dana 11.05.2006. godine podnijelo je Ministarstvu pravde i uprave zahtjev za upis promjena u Registar udruženja, koja se odnosi na promjenu naziva, Statuta, i lica za zastupanje i predstavljanje udruženja.

Uz zahtjev za upis promjena u registar udruženja/fondacija (Obrazac broj 6.) i prijavu promjene djelatnosti, statuta i članova upravnog tijela (Obrazac br. 7.), priložena je sva potrebna dokumentacija u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama («Službene novine Federacije BiH», broj 45/02) i Pravilnikom o načinu vođenja registra udruženja i fondacija i stranih i međunarodnih nevladinih organizacija («Službene novine Federacije BiH», broj 61/02) i to: Odluka o promjeni naziva, Odluka o usvajanju Statuta, Statut «UDRUŽENJA SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO», Odluka o osobama koje će zastupati i predstavljati Udruženje i Odluka o imenovanju izvršnog direktora.

Uvidom u priloženu dokumentaciju utvrđeno je da su ispunjeni zakonski uslovi za upis promjena u Registar udruženja, pa je zbog toga riješeno kao u dispozitivu Rješenja.

Rješenje se izdaje bez naplate takse u skladu sa članom 8. stav 1. tačka 6. Zakona o administrativnim taksama («Službene novine Kantona Sarajevo», br. 30/01-Prečišćeni tekst i 22/02), i uz naknadu za upis udruženja, a shodno Rješenju o visini naknade za upis u Registar udruženja broj 03-02-312/03 od 10.01.2003. godine na žiro račun broj:129-101-10000885-31.

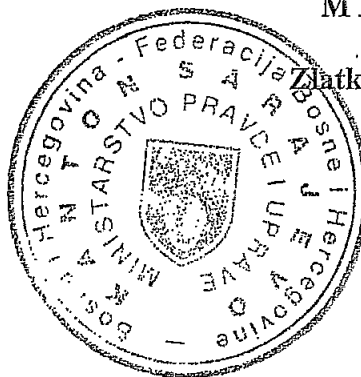
Pouka o pravnom lijeku: Ovo rješenje je konačno, te protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, tužbom kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30. dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka, a uz istu se prilaže i ovo rješenje u originalu ili prepisu.

MINISTAR

Zlatko Mešić, dipl.iur.

Dostaviti:

- 1.Udruženju,
- 2.Federalnom ministarstvu pravde,
- 3.JP NIO «Službeni list BiH»,
- 4.Zbirci isprava,
- 5.Arhivi.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO PRAVDE I UPRAVE
Broj: 03-017-33
Sarajevo, 24.03.1997. godine

Na osnovu člana 27. stav. 2 Zakona o udruživanju građana ("Službene novine Federacije BiH", broj 6/95), a po zahtjevu Udruženja slijepih građana Kantona Sarajevo Ministar pravde i uprave donosi

RJEŠENJE

1. Upisuje se u registar udruženja građana kod Ministarstva pravde i uprave udruženje slijepih građana Kantona Sarajevo, sa sjedištem u Sarajevu, ul. Podgaj br. 7.
2. Upis je izvršen pod registarskim brojem 10, knjiga I registra, dana 24.03.1997. god.
3. Osnovni sadržaj udruženja građana je:
  - okuplja slijepce i teže slabovidne osobe, radi njihovog organizovanog djelovanja i stvaranja uslova za puno učešće u odgovarajućim oblastima života i rada,
  - obezbjeđuje dobrovoljno i slobodno udruživanje, demokratsko uređivanje unutrašnjih odnosa i vršenja prava i obaveza u skladu sa Zakonom,
  - razvija lične sklonosti slijepih, organizovanjem i ostvarivanjem raznih aktivnosti primjerenih njihovim mogućnostima, radi izgradjivanja slobodne i stvaralačke ličnosti slijepog čovjeka,
  - Podstiče i koordinira aktivnosti za razvoj društvene brige o invalidima radi uspješnijeg zadovoljavanja specifičnih potreba slijepih i uskladjivanja ličnih, zajedničkih i opštih interesa,
  - radi na zadovoljavanju kulturnih potreba i informisanju, organizuje odmore i rekreaciju i sprovodi sportske i šahovske aktivnosti i obezbjeđuje tiflotehnička pomagala,
  - Organizuje i neposredno obavlja određene privredne i uslužne djelatnosti ili osniva preduzeća za obavljanje tih djelatnosti radi sticanja sredstava za aktivnosti i funkciju Udruženja i radnog angažovanja slijepih osoba,
  - doprinosi ostvarivanju funkcije opštinskih, gradskih i kantonalnih organa, učestvuje u ostvarivanju djelatnosti drugih kantonalnih struktura, obavljanjem poslova i aktivnosti na osnovu zakonskih ovlaštenja i drugih propisa,
  - prikuplja u zemlji i inozemstvu razne vrste humanitarne pomoći i donacije i distribuira ih članovima Udruženja.
4. Udruženje slijepih građana Kantona Sarajevo, djelovat će na području Kantona Sarajevo.

5. Osobe zadužene za zastupanje i predstavljanje uduženja građana su:

1. Salković Hamdija-Predsjednik Udruženja građana
2. Zuko Fikret-Sekretar Udruženja građana

6. Donošenjem ovog rješenja, prestaju da važe rješenja broj: R-II-158/90 od 06.02.1991. godine i R-II-158/90 od 13.06.1995. godine donesena od Višeg suda u Sarajevu. Ista će se brisati iz registra Višeg suda u Sarajevu.

OBRAZLOŽENJE

Udruženje slijepih građana Kantona Sarajevo uputilo je zahtjev za upis u registar udruženja, koji se vodi kod ovog Ministarstva.

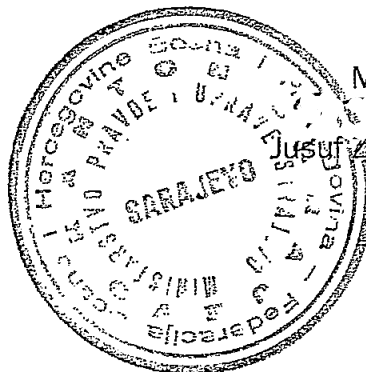
Uz zahtjev je priložena sva potrebna dokumentacija: Odluka o osnivanju udruženja broj: 01-1/97 od 15.03.1997. godine, zapisnik sa osnivačke skupštine od 15.03.1997. godine, Statut udruženja, popis osnivača, popis članova upravnog tijela i imena i prezimena osoba ovlaštenih za zastupanje i predstavljanje udruženja, a u skladu sa članom 25. Zakona o udruživanju građana.

Uvidom u priloženu dokumentaciju utvrđeno je da su ispunjeni svi zakonski uslovi za upis u registar navedenog udruženja, pa je zbog toga riješeno kao u dispozitivu rješenja.

Pouka o pravnom lijeku: Ovo rješenje je konačno, te protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, tužbom kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka, a uz istu se prilaže i ovo rješenje u originalu ili prepisu.

Dostaviti:

1. Udruženju građana
2. Zbirka isprava
3. Arhiva
4. Kantonalni sud u Sarajevu

MINISTAR

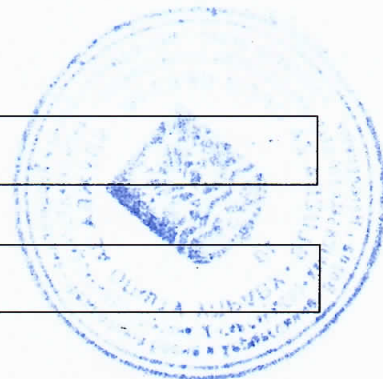
Jusufo Zahiragić, dipl. pravnik

Broj: 03-03-04-862/22
Sarajevo, 13.01.2022. godine

IZVADAK
IZ REGISTRA UDRUŽENJA

1. Naziv udruženja
UDRUŽENJE SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO

2. Skraćeni naziv udruženja
-

UPISANO JE U REGISTAR UDRUŽENJA

U KNJIGU

I

POD REGISTARSKIM BROJEM

10

3a. Datum upisa
24.03.1997.

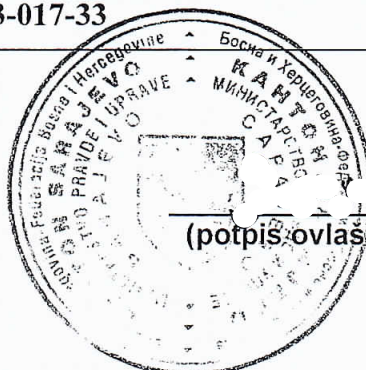
3b. Broj i datum rješenja o upisu
03-017-33 24.03.1997.

4. Sjedište udruženja (mjesto, ulica i broj)
Sarajevo, Podgaj broj 7.

5. Osobe ovlaštene za predstavljanje i zastupanje (prezime, ime i svojstvo)
Senija Okić – predsjednik Udruženja; Hamdo Kentra – zamjenik predsjednika Udruženja;
Fikret Zuko – direktor Udruženja.

6. Djelatnost udruženja
Obavlja djelatnost upisanu u rješenju broj: 03-017-33

M.P.

(potpis ovlaštene osobe)

Bosna i Hercegovina - Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO - GRAD SARAJEVO
OPĆINA CENTAR SARAJEVO
SLUŽBA ZA OPĆU UPRAVU

Ovjera broj: 08-13-el-358/22
Datum ovjere: 14.01.2022 godine

Ova fotokopija istovjetna je sa njenim/om
IZVORNIKOM napisanim **MAŠINOM**,
koji se sastoji od 1 stranica-e, a nalazi se **KOD**
STRANKE.

Napomena: --

Oslobođeno od plaćanja takse po članu 8.t.3

Ovjeravanje izvršio/la.

Suzana Čorbo

**UDRUŽENJE SLIJEPIH
KANTONA SARAJEVO
SARAJEVO
ul.Podgaj br.7.**

S T A T U T

**UDRUŽENJA SLIJEPIH
KANTONA SARAJEVO**

Sarajevo, decembar 2014.godine

Na osnovu člana 12. i 14. Zakona o udruženjima i fondacijama (Sl. Novine F BiH broj:45/02) i člana 33. Statuta Udruženja slijepih Kantona Sarajevo, Skupština Udruženja slijepih Kantona Sarajevo, na 9. sjednici održanoj dana 15.12.2014. godine d o n o s i

S T A T U T

UDRUŽENJA SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO

I – OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim statutom uređuje se:

- naziv Udruženja, sjedište i područje njegovog djelovanja;
- misija Udruženja, ciljevi i djelatnost Udruženja;
- način zastupanja i predstavljanja Udruženja;
- organi Udruženja, njihove ovlasti, način izbora i imenovanja, trajanje mandata, kvorum i pravila glasanja;
- oblik i sadržaj pečata i štambilja Udruženja;
- oblik i sadržaj znaka Udruženja;
- sticanje i raspolaganje imovinom;
- način donošenja programa rada, finansijskog plana, izvještaja o radu i finansijskog izvještaja;
- postupak za donošenje statuta, njegovih izmjena i dopuna, te donošenju drugih općih akata Udruženja;
- uvjete i način učlanjenja, prava i dužnosti članova i prestanak članstva;
- uvjete i postupak za pripajanje, razdvajanje, transformaciju ili prestanak rada Udruženja;
- javnost rada;
- pravila za raspodjelu preostale imovine u slučaju prestanka rada Udruženja;
- i druga pitanja od značaja za ostvarivanje ciljeva Udruženja

Član 2.

Udruženje slijepih Kantona Sarajevo (u daljem tekstu:Udruženje) je slobodna, dobrovoljna, vanstranačka, nepolitička, nevladina i neprofitna organizacija.

II - NAZIV I SJEDIŠTE UDRUŽENJA

Član 3.

Naziv Udruženja je: **“UDRUŽENJE SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO”**.
Sjedište Udruženja je u Sarajevu, u ul. Podgaj br. 7.
Udruženje ima svojstvo pravnog lica i djeluje na području Kantona Sarajevo.

III- OBLIK I SADRŽAJ PEČATA, ZNAK I ŠTAMBILJ UDRUŽENJA

Član 4.

Udruženje ima pečat i štambilj.
Pečat Udruženja je okruglog oblika, promjera 30 milimetara, sa tekstom u spoljašnjem krugu ispisanim latinicom: **“UDRUŽENJE SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO - SARAJEVO”**, a u sredini je znak Udruženja.

Znak Udruženja je otvorena Brajeva knjiga sa objema rukama na desnoj strani knjige.

Štambilj Udruženja je pravouganog oblika, dužine 55 mm i širine 20 mm, sa istim tekstom kao i na pečatu. U donjem dijelu štambilja ostavljen je prostor za upisivanje podataka za prijem i otpremu službenih akata.

IV – ZASTUPANJE I PREDSTAVLJANJE UDRUŽENJA

Član 5.

Udruženje predstavljaju i zastupaju predsjednik, zamjenik predsjednika i direktor Udruženja.

Član 6.

Rad u organima i radnim tijelima Udruženja, po pravilu, obavlja se volonterski.
Upravni odbor Udruženja može odlučiti da se neki poslovi u organima i radnim tijelima Udruženja obavljaju uz naknadu ili nagradu.

Član 7.

Djelatnost Udruženja je socijalno-humanitarna.

V - MISIJA UDRUŽENJA

Član 8.

Misija Udruženja :

Stvaranje pretpostavki i uslova za socijalno uključivanje, ravnopravo učešće i sveukupnu afirmaciju slijepih i drugih osoba sa invaliditetom u društvenoj zajednici i poduzimanje aktivnosti s ciljem smanjenja i otklanjanja diskriminacije i predrasuda prema slijepim i drugim osobama sa invaliditetom.

VI - CILJEVI I DJELATNOST UDRUŽENJA

a) Ciljevi Udruženja

Član 9.

Ciljevi Udruženja su:

1. Okupljanje slijepih osoba radi njihovog organizovanog djelovanja i poboljšanja sveukupnog položaja u društvu;

2. Poboljšanje i unapređenje uslova za ostvarivanje prava slijepih i drugih osoba sa invaliditetom u oblasti: obrazovanja, socijalne zaštite, zdravstvene zaštite, dječije zaštite, rehabilitacije, zapošljavanja, penzijsko-invalidskog osiguranja, obezbjedjenja tiflotehničkih i drugih pomagala, informisanja, kulture, sporta i dr.;

3. Razvoj i unapređenje društvene brige i podrške slijepim i drugim osobama sa invaliditetom, radi uspješnijeg i potpunijeg zadovoljavanja njihovih potreba i zaštite prava i interesa;

4. Doprinošenje ostvarivanja funkcija općinskih, gradskih i kantonalnih organa, učestvovanje u ostvarivanju djelatnosti drugih kantonalnih institucija i organizacija, obavljanjem poslova i aktivnosti na osnovu zakonskih ovlaštenja i drugih propisa;

5. Podsticanje razvoja ličnog integriteta i socijalizacije slijepih i slabovidnih osoba i drugih osoba sa invaliditetom, organizovanjem i realizovanjem raznih aktivnosti primjerenih njihovim mogućnostima, sklonostima i potrebama.

6. Jačanje materijalnih, organizacionih i ljudskih kapaciteta Udruženja radi njegove održivosti;

b) - Djelatnosti

Član 10.

Radi ostvarivanja ciljeva Udruženje realizuje potrebne djelatnosti , a naročito:

1. Organizuje i ostvaruje aktivnosti na blagovremenom otkrivanju i evidentiranju slijepih osoba i njihovom učlanjivanju u Udruženje;
2. Zagovara i lobira kod državnih organa, državnih institucija, političkih partija, nevladinih organizacija, drugih društvenih subjekata i predstavnika međunarodne zajednice , za unapredjenje i dogradnju pravne regulative kojom se garantuje kvalitetniji socijalno- ekonomski položaj slijepih;
3. Organizuje i podstiče istraživanje i izučavanje uzroka i posljedica sljepoće i slabovidnosti, radi njihove prevencije;
4. Prati i podstiče razvoj i unapredjenje zaštite i rehabilitacije slijepih osoba;
5. Insistira kod nadležnih službi i ustanova da sve slijepe osobe budu obuhvaćene odgovarajućim specijalnim ili integrisanim obrazovanjem i pruža pomoć njihovim porodicama radi pravilnog odgoja;
6. Radi na organizovanju i ostvarivanju osnovne rehabilitacije oslijepjelih osoba;
7. Organizuje i sprovodi opismenjavanje slijepih na Brajevom pismu;
8. Organizuje aktivnosti u cilju unapređenja informatičke pismenosti i korištenju asistivnih informatičkih tehnologija, uključujući i aktivnosti na stvaranju uslova za razvoj ovih tehnologija;
9. Organizuje i druge oblike edukacije i osposobljavanja slijepih za samostalni život , orijentaciju u prostoru i samostalno kretanje;

10. Istražuje i prati zaposlenost slijepih i radi na podsticanju njihovog zapošljavanja;
11. Nabavlja tiflotehnička pomagala u zemlji i inozemstvu namjenski obezbjedjenim sredstavima;
12. Radi na postizanju ravnopravnog pristupa informacijama, štampa, snima i reprodukuje udžbenike, literaturu, publikacije i sl., na Brajevom pismu, tisku sa uvećanim slovima i nosačima zvuka;
13. Organizuje kulturno-umjetničke aktivnosti i informisanje slijepih osoba u njima dostupnim tehnikama (Brajevo pismo, tisak sa uvećanim slovima, tonski zapis);
14. Organizuje sportske, šahovske i rekreativne aktivnosti slijepih;
15. Pomaže slijepim osobama pri ostvarivanju njihovih prava, povlastica i olakšica utvrđenih zakonom i drugim propisima;
16. Uspostavlja saradnju sa srodnim organizacijama i ustanovama u zemlji i inozemstvu;
17. Organizuje prikupljanje finansijskih i drugih sredstava u zemlji i inozemstvu za finansiranje programskih aktivnosti Udruženja;
18. Podstiče prikupljanje donacija i humanitarne pomoći u tiflotehničkim i drugim pomagalima, u zemlji i inozemstvu ili te poslove u ime Udruženja povjerava humanitarnim organizacijama, vladinim i nevladinim organizacijama, pojedincima, grupama građana ili drugim organizovanim institucijama u zemlji i inozemstvu;
19. Organizuje ili neposredno obavlja određene privredne i uslužne djelatnosti ili osniva privredna društava radi sticanja sredstava za finansiranje programskih aktivnosti Udruženja;
20. Obavlja i druge poslove u interesu slijepih osoba, u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Član 11.

Udruženje može osnovati privredne i druge subjekte za obavljanje određenih privrednih i uslužnih djelatnosti radi sticanja sredstava za finansiranje osnovne djelatnosti Udruženja, u skladu sa zakonom.

Medjusobni odnosi Udruženja i subjekata iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju ugovorom.

VII - STICANJE I RASPOLAGANJE IMOVINOM

a) Imovina Udruženja

Član 12.

Imovinu Udruženja čine:

1. članarina;
2. dobrovoljni prilozi i pokloni fizičkih i pravnih lica;
3. sredstva dodjeljena iz budžeta;
4. prihodi od kamata, dividendi, dobiti od kapitala, zakupnina, honorara i sličnih izvora pasivnih prihoda;
5. prihodi stečeni obavljanjem privredne djelatnosti i dobiti koju ostvare privredna društva čiji je osnivač Udruženje;
6. drugi prihodi stečeni u skladu sa zakonom i Statutom.

b) Pravila za raspodjelu preostale imovine u slučaju prestanka rada Udruženja

Član 13.

Imovinom u svojini Udruženja upravlja Skupština Udruženja i Upravni odbor Udruženja..

U slučaju prestanka rada Udruženja, njegova imovina se predaje organu ili organizaciji koji preuzimaju vršenje poslova Udruženja, ako Skupština Udruženja ne odluči drugačije.

Ukoliko Skupština Udruženja ne donese odluku o raspodjeli imovine do dana brisanja Udruženja iz registra, kantonalni organ donijet će odluku o raspodjeli preostale imovine drugom udruženju registriranom u Kantonu Sarajevo koje obavlja istu ili sličnu statutarnu djelatnost.

VIII – PRAVA, DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI ČLANOVA

a) Članovi Udruženja

Član 14.

Članstvo u Udruženju je dobrovoljno.
Članovi Udruženja mogu biti redovni, pomažući i počasni.

b) Uvjeti i način učlanjenja

Član 15.

Redovni članovi Udruženja mogu biti samo slijepo osobe, koje imaju prebivalište na području Kantona Sarajevo.

Slijepom osobom smatra se lice oštećenog vida u stepenu utvrđenom propisanom definicijom, koju je utvrdila nadležna stručna institucija i prihvatila Skupština Udruženja.

Slijepo osobe razvrstavaju se u kategorije, prema stepenu gubitka vida.

Pomažući članovi su građani koji aktivno učestvuju u radu Udruženja ili pomažu ostvarivanju njegovih ciljeva i zadataka.

Pomažući članovi mogu biti i pravna lica koja pomažu u ostvarivanju ciljeva Udruženja.

Član 16.

Uz zahtjev za učlanjivanje redovni članovi dužni su priložiti nalaz i mišljenje oftalmologa na propisanom obrascu.

Redovnim i pomažućim članovima izdaju se članske karte.

Član 17.

Redovni i pomažući članovi plaćaju članarinu.

Visinu godišnje članarine utvrđuje Skupština Udruženja svojom odlukom.

Član 18.

Počasnim članovima proglašavaju se građani koji imaju posebne zasluge u ostvarivanju ciljeva i zadataka Udruženja.

Počasnim članovima uručuje se povelja.

c) Prava redovnih članova

Član 19.

Prava redovnih članova su:

- da biraju i budu birani u organe Udruženja , saveza i asocijacija u kojima je Udruženje član;
- da neposredno i putem svojih predstavnika učestvuju u donošenju odluka;
- da pokreću pitanja odgovornosti i opoziva svojih predstavnika u organima Udruženja , saveza i asocijacija u kojima je Udruženje član,
- da traže pomoć Udruženja pri rješavanju svojih problema u skladu sa ciljevima i djelatnošću utvrđenim ovim statutom.

d) Dužnosti i odgovornosti članova

Član 20.

Dužnosti i odgovornosti članova su:

- da doprinose ostvarivanju ciljeva i djelatnosti Udruženja i da čuvaju ugled Udruženja, saveza i asocijacija u kojima je Udruženje član;
- da se u radu pridržavaju odredaba ovog statuta;
- da izvršavaju preuzete obaveze u skladu sa svojim sposobnostima.

Član 21.

Obim prava i povlastica redovnih članova koje pruža Udruženje zavisi od stepena oštećenja vida, što se uređuju opštim aktima Udruženja.

Član 22.

Za povrede prava i dužnosti, naročito za kršenje odredaba Statuta i narušavanja ugleda Udruženja, članovima se mogu izreći sljedeće mjere:

- pismena opomena i isključenje iz Udruženja.
- Mjere iz prethodnog stava izriče u prvom stepenu Upravni odbor Udruženja, a po žalbi odlučuje Skupština Udruženja.
Odluka Skupštine je konačna.

e) Prestanak članstva

Član 23.

Članstvo u Udruženju prestaje:

- smrću;
- istupanjem;
- brisanjem iz evidencije i
- isključenjem.

Svaki član može istupiti iz Udruženja po svojoj volji.

Iz evidencije se briše član:

- ako promijeni prebivalište i odseli sa područja Kantona Sarajevo;
- ako se učlani u drugo udruženje slijepih, osim ako se radi o udruženju sa specifičnim ciljevima,
- ako ne plati članarinu uzastopno dvije godine;
- ako se članu vid poboljša u mjeri da se stanje njegovog vida ne može podvesti pod propisanu definiciju sljepoće.

IX– NAČELA ORGANIZOVANJA, DJELOVANJA I UDRUŽIVANJA

Član 24.

Za ostvarivanje ciljeva i djelatnosti, vršenje određenih poslova i sprovođenje aktivnosti Udruženja, mogu se organizovati sekcije, savjeti, klubovi, zborovi članova i dr.

a) Rad i nadležnosti zbora članova

Član 25.

Zbor članova organizuju se radi provodjenja izbora, zauzimanja stavova o strateškim pitanjima rada i razvoja Udruženja i informisanja.

Zbor saziva i njegovim radom rukovodi predsjednik Udruženja.

Izbor zastupnika u Skupštinu Udruženja vrši se na zboru članova, u jednoj izbornoj jedinici, koju čine sve opštine u sastavu Kantona Sarajevo.

Kvorum za održavanje zbora na kojem se vrše izbori zastupnika u Skupštinu je prisustvo 15% redovnih članova Udruženja.

U slučaju da ne postoji kvorum iz prethodnog stava, organizuje se drugi zbor članstva, za izbor zastupnika u Skupštinu, a kvorum za njegovo održavanje čine prisutni članovi Udruženja.

Zbor na kojem se vrše izbori za zastupnike u Skupštinu Udruženja, donosi odluke većinom glasova prisutnih članova, javnim glasanjem.

Član 26.

Osnov za izbor članova organa Udruženja je ukupno članstvo Udruženja.

Izbor članova svih organa Udruženja vrši se u pravilu javnim glasanjem, ukoliko se na sjednici ne odluči drugačije.

Organi punovažno rade i odlučuju ako sjednici prisustvuje dvije trećine članova organa.

Odluke na sjednicama organa donose se većinom glasova od ukupnog broja njihovih članova, ako ovim statutom nije drugačije utvrđeno.

Članovi organa Udruženja odgovorni su organu u kome djeluju i strukturi koja ih je birala.

b) Trajanje mandata organa Udruženja

Član 27.

Mandat članova organa Udruženja traje 4 godine.

c) Prestanak mandata članova organa Udruženja

Član 28.

Članovima organa prestaje mandat opozivom, smjenjivanjem, ostavkom i prestankom članstva u Udruženju.

Ako članovi organa nisu u mogućnosti da vrše svoju funkciju ili je ne vrše valjano, mogu biti opozvani ili smjenjeni i prije isteka mandata.

Opoziv i zamjena članova vrši se po postupku i na način kako se vrši izbor.

Ostavka se podnosi u pismenoj formi.

Novi članovi biraju se na vrijeme do isteka mandata članova čiji je mandat prestao.

X - PROVOĐENJE IZBORA U UDRUŽENJU

Član 29.

Izbori u Udruženju vrše se svake 4 godine.

Izbore raspisuje Upravni odbor najmanje dva mjeseca prije isteka mandata.

Izbore organizuje Upravni odbor.

Odluku o kriterijima za izbore u Udruženju donosi Upravni odbor.

Osnovni kriteriji za predlaganje i izbor kandidata su:

sposobnost, znanje, kreativnost, volja i mogućnost rada u Udruženju.

Svaki član Udruženja može se kandidovati za bilo koji organ Udruženja.

Kandidate za članove organa mogu predlagati organi Udruženja bez obzira na broj članova i grupe od najmanje 10 članova Udruženja.

Prijedlog kandidata se dostavlja Stručnoj službi Udruženja najkasnije 15 dana prije zakazanih izbora.

Listu kandidata za izbor članova u organe Udruženja i za funkciju predsjednika i zamjenika predsjednika utvrđuje Upravni odbor Udruženja najkasnije 7 dana prije zakazanih izbora.

Pri predlaganju i izboru članova u organe Udruženja, treba voditi računa o teritorijalnoj, starosnoj, spolnoj i nacionalnoj strukturi članstva.

Član 30.

Ako je na kandidatskoj listi više kandidata nego što se bira, smatra se izabranim onaj kandidat koji je dobio većinu glasova od ukupnog broja članova organa ili većinu glasova članova prisutnih na zboru članstva.

Ako nijedan od predloženih kandidata ne dobije potrebnu većinu glasova u prvom krugu, glasanje se ponavlja.

U drugom krugu glasa se za dva kandidata koji su u prvom krugu dobili najviše glasova.

XI - PRIPAJANJE, RAZDVAJANJE, TRANSFORMACIJA ILI PRESTANAK RADA UDRUŽENJA

Član 31.

Udruženje se može udruživati u saveze i druge oblike organizovanja, pripajati, razdvajati i transformisati, o čemu odluku, na prijedlog Upravnog odbora, donosi Skupština Udruženja, nadpolovičnom većinom izabranih zastupnika u Skupštini Udruženja.

Odluku o prestanku rada Udruženja , na prijedlog Upravnog odbora, donosi Skupština Udruženja (2/3) dvotrećinskom većinom izabranih zastupnika u Skupštini Udruženja.

XII – ORGANI UDRUŽENJA

Član 32.

Organi Udruženja su:

- 1) Skupština
- 2) Upravni odbor.

1) Skupština Udruženja

Član 33.

Skupština Udruženja ima 30 zastupnika, koji se biraju na zboru članstva u jednoj izbornoj jedinici , prema kriterijima koje utvrđuje Upravni odbor.

Mandat izabranih zastupnika verifikuje Skupština Udruženja na konstituirajućoj sjednici.

Konstituirajuću sjednicu saziva Upravni odbor, a njenim radom do izbora novog predsjednika Udruženja, rukovodi predsjednik Udruženja iz tekućeg mandata.

a) Nadležnosti Skupštine Udruženja

Član 34.

U ostvarivanju svoje funkcije **Skupština Udruženja:**

- donosi statut, izmjene i dopune statuta i druge akte određene statutom;
- daje saglasnost na pravne radnje poduzete u postupku osnivanja Udruženja;
- bira i opoziva predsjednika Udruženja, zamjenika predsjednika, članove Upravnog odbora i zastupnike u saveze i druge asocijacije;
- usvaja izvještaje koje je pripremio Upravni odbor;
- odlučuje o udruživanju u saveze, pripajanju, razdvajanju, transformaciji, prestanku rada i drugim statusnim promjenama Udruženja;

- usvaja godišnji program rada Udruženja, finansijski plan, izvještaj o radu i izvještaj o finansijskom poslovanju Udruženja;
- donosi odluku o visini godišnje članarine za redovne članove Udruženja;
- vrši nadzor nad zakonitošću rada Udruženja;
- razmatra ostvarivanje djelatnosti Udruženja, načela organizovanja i utvrđuje smjernice za dugoročnu orijentaciju i razvoj Udruženja;
- donosi pravilnik o nagrađivanju i o davanju priznanja i druga opšta akta, u skladu sa ovim statutom;
- donosi odluku o proglašenju počasnih članova;
- odlučuje u drugom stepenu po žalbama na odluke Upravnog odbora Udruženja;
- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i ovim statutom.

b) Zakazivanje sjednice Skupštine

Član 35.

Skupština Udruženja sastaje se po potrebi, a najmanje jednom godišnje.

Odluku o sazivanju sjednice Skupštine Udruženja donosi Upravni odbor Udruženja i utvrđuje prijedlog dnevnog reda.

Sazivanje sjednice Skupštine Udruženja, prijedlog dnevnog reda, mjesto i vrijeme održavanja sjednice, objavljuje se po pravilu 15 dana prije zasjedanja.

Predsjednik Udruženja je dužan da sazove sjednicu Skupštine Udruženja, neovisno od stava Upravnog odbora, na pismeni zahtjev jedne polovine zastupnika u Skupštini ili direktora Udruženja, u roku od 15 dana, od dana podnošenja zahtjeva.

Ukoliko predsjednik Udruženja ne postupi po zahtjevima iz prethodnog stava, sjednicu Skupštine Udruženja saziva zamjenik predsjednika ili direktor Udruženja.

XIII – USVAJANJE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA I IZVJEŠTAJA O RADU UDRUŽENJA

Član 36.

Finansijski izvještaj i izvještaj o radu Udruženja priprema Stručna služba Udruženja, a u formi prijedloga usvaja Upravni odbor Udruženja i upućuje ga Skupštini na usvajanje.

Finansijski izvještaj i izvještaj o radu Udruženja usvaja Skupština Udruženja nadpolovičnom većinom izabranih zastupnika u Skupštini Udruženja.

U slučaju da Skupština Udruženja ne usvoji finansijski izvještaj ili izvještaj o radu Udruženja, isti se vraćaju Upravnom odboru na doradu, a nova sjednica Skupštine održaće se u roku od 60 dana.

2) Upravni odbor Udruženja

Član 37.

Upravni odbor Udruženja je izvršni organ Skupštine Udruženja.

Upravni odbor Udruženja se sastoji od 7 članova.

Predsjednik i zamjenik predsjednika su članovi Upravnog odbora Udruženja po funkciji.

Ostalih 5 članova Upravnog odbora Udruženja bira se iz reda zastupnika izabranih u Skupštinu Udruženja, nakon izbora predsjednika i zamjenika predsjednika.

a) Nadležnosti Upravnog odbora

Član 38.

U ostvarivanju svoje funkcije **Upravni odbor Udruženja:**

- priprema sjednice Skupštine;
- priprema nacrt i utvrđuje prijedlog Statuta i njegovih izmjena i dopuna, te prijedlog drugih akata koje donosi Skupština;
- provodi politiku, odluke i zaključke Skupštine;
- upravlja imovinom Udruženja;
- podnosi godišnje ili periodične izvještaje o svom radu Skupštini na usvajanje;
- utvrđuje prijedloge programskih i opštih akata koje usvaja Skupština Udruženja;
- donosi pravilnike i druga opšta akta koja nisu u nadležnosti Skupštine;
- utvrđuje prijedloge programa rada, finansijskog plana, izvještaja o radu i finansijskog izvještaja Udruženja i upućuje ih Skupštini na usvajanje;
- imenuje i razrješava direktora Udruženja i donosi odluku o visini njegove plaće;
- donosi odluku o ućlanjivanju redovnih članova, njihovom isključenju i brisanju iz evidencije članstva i obliku i sadržaju članske karte;
- pokreće aktivnosti na sistemskom rješavanju obezbjedjivanja tiflotehničkih pomagala;
- osniva glasila Udruženja u odgovarajućim tehnikama dostupnim slijepim osobama, imenuje glavne i odgovorne urednike i redakcije;
- osniva privredne i druge subjekte;
- imenuje svoja radna tijela;
- donosi odluku o organizovanju sekcija, savjeta i klubova, utvrđuje način njihovog izbora i djelokrug rada;

- donosi odluke o nabavci stalnih sredstava, koja nisu u nadležnosti direktora;
- dodjeljuje nagrade i priznanja u skladu sa Pravilnikom i Statutom;
- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, ovim statutom i drugim opštim aktima.

b) Zakazivanje sjednice Upravnog odbora

Član 39

Upravni odbor Udruženja sastaje se po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca. Sjednice Upravnog odbora Udruženja zakazuje i saziva predsjednik Udruženja i utvrđuje prijedlog dnevnog reda.

Predsjednik je dužan da zakaže sjednicu Upravnog odbora na pismeni zahtjev jedne polovine članova Upravnog odbora ili direktora Udruženja, u roku od sedam dana, od dana podnošenja zahtjeva.

Ukoliko predsjednik Udruženja ne postupi po zahtjevima iz prethodnog stava, sjednicu Upravnog odbora Udruženja zakazuje ili saziva njegov zamjenik ili direktor Udruženja.

Predsjednik Udruženja u dogovoru sa direktorom Udruženja, u slučaju hitnosti, može odlučiti da se održi elektronska sjednica Upravnog odbora.

XIV - PREDSJEDNIK I ZAMJENIK PREDSJEDNIKA UDRUŽENJA

Član 40.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Udruženja biraju se iz reda zastupnika Skupštine, na mandat od 4 godine, koji se može obnoviti za još jedan mandat.

a) Nadležnosti predsjednika Udruženja

Član 41.

Predsjednik u vršenju svoje funkcije:

- predstavlja i zastupa Udruženje;
- saziva sjednicu Skupštine i Upravnog odbora Udruženja i rukovodi njihovim radom;
- potpisuje opšta i pojedinačna akta koje donosi Skupština i Upravni odbor Udruženja;
- uskladjuje i koordinira rad organa Udruženja;
- u saradnji sa direktorom neposredno ostvaruje kontakte i saradnju sa državnim organima, organizacijama i drugim institucijama, pravnim i fizičkim licima, radi obezbjedjivanja ostvarivanja interesa i potreba Udruženja i članstva;

- priprema sa direktorom materijale za sjednice organa Udruženja;
- stara se o primjeni Statuta Udruženja i ostvarivanju prava članstva;
- odobrava službena putovanja u zemlji i inozemstvu članovima organa i radnih tijela organa, u dogovoru sa direktorom;
- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, ovim statutom i drugim opštim aktima Udruženja.

Član 42.

U slučaju odsutnosti ili spriječenosti predsjednika Udruženja da obavlja funkciju, zamjenjuje ga zamjenik predsjednika, sa svim pravima i ovlaštenjima.

XV - DIREKTOR UDRUŽENJA

Član 43.

Upravni odbor imenuje direktora Udruženja, u skladu sa zakonom i ovim statutom, na vrijeme od 4 godine, s tim da se imenovanje može ponavljati bez ograničenja.

Ukoliko direktor ne bude ponovno imenovan ili tu funkciju prestane obavljati iz drugih razloga, ostaje u radnom odnosu u Udruženju i raspoređuje se na odgovarajuće radno mjesto.

Za direktora Udruženja može se imenovati lice koje ima visoku stručnu spremu, završen fakultet društvenog smjera i radno iskustvo od tri godine, na istim ili sličnim poslovima ili višu stručnu spremu, društvenog smjera i pet godina radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima.

Prednost imaju redovni članovi Udruženja koji su se istakli organizatorskim sposobnostima u radu Udruženja i unapređenju zaštite slijepih osoba.

a) Nadležnosti direktora Udruženja

Član 44.

Direktor Udruženja:

- predstavlja i zastupa Udruženje;
- radi na realizaciji utvrđene politike i ostvarivanju programskih aktivnosti Udruženja;

- obezbjedjuje praćenje i izučavanje zakonskih i drugih propisa i neposredno učestvuje u njihovom kreiranju, organizuje prikupljanje podataka i informacija i obavještavanje članove o oblicima zaštite, pravima i povlasticama i pružanje pomoć za njihovo ostvarivanje;
- organizuje obradu i pripremu materijala za potrebe organa i pruža stručnu pomoć organima i oblicima djelovanja;
- učestvuje u pripremanju sjednica i neposredno radi na realizaciji odluka i zaključaka;
- donosi rješenja na osnovu zakona, opštih akata, odluka i zaključaka organa Udruženja;
- naredbodavac je po finansijskom planu Udruženja;
- potpisuje finansijske dokumente i poslovnu prepisku;
- odgovoran je za zakonitost rada Udruženja;
- ostvaruje saradnju sa državnim organima i drugim institucijama i organizacijama, radi unapredjenja svih oblika zaštite slijepih osoba;
- koordinira rad radnih tijela;
- učestvuje u radu Upravnog odbora bez prava odlučivanja;
- ostvaruje kontakte i poslovnu saradnju u ime Udruženja;
- organizuje i rukovodi rad Stručne službe Udruženja;
- odlučuje o nabavci pomagala i njihovoj distribuciji;
- odlučuje o troškovima investicionog održavanja i nabavci stalnih sredstava u vrijednosti do 30.000,00 KM, godišnje;
- odlučuje o kupovini sitnog inventara i potrošnog materijala;
- zaključuje ugovore u vezi sa realizacijom programskih aktivnosti Udruženja;
- zaključuje ugovore o realizaciji projekata i donosi odluke o utrošku sredstava za njihovu realizaciju;
- odlučuje o iznajmljivanju poslovnog prostora, opreme i uređaja Udruženja, ukoliko se ne radi o zakupu dužem od mjesec dana;
- odlučuje o službenim putovanjima zaposlenika Stručne službe ,u zemlji i inozemstvu i o svojim službenim putovanjima u zemlji i inozemstvu , radi obavljanja poslova za potrebe Udruženja,
- odlučuje o službenim putovanjima u zemlji i inozemstvu članova radnih tijela Stručne službe, aktivista i saradnika Udruženja;
- odlučuje o korištenju putničkog automobila u skladu sa Pravilnikom;
- radi na sticanju materijalnih, finansijskih sredstava i obezbjedjuje uslove za nesmetan rad organa i Stručne službe Udruženja;
- donosi odluku o prijemu pomažućih članova;
- prati i obezbjedjuje realizaciju finansijskog plana Udruženja;
- rukovodi radom Stručne službe Udruženja;
- odlučuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa zaposlenika Stručne službe Udruženja;
- odlučuje o ostvarivanju prava, obaveza i odgovornosti zaposlenika iz radnog odnosa;
- odlučuje o visini plaća zaposlenika, toplom obroku, regresu i drugim pravima i naknadama po osnovu radnog odnosa, te o stručnom obrazovanju zaposlenika;
- odlučuje o angažovanju radnika za obavljanje privremenih i povremenih poslova;
- odlučuje o obavljanju poslova po osnovu ugovora o djelu;
- za svoj rad odgovoran je Upravnom odboru Udruženja;

- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, ovim statutom i drugim opštim aktima;

XVI - STRUČNA SLUŽBA UDRUŽENJA

Član 45.

Stručne, finansijske, administrativne i druge tekuće poslove obavlja Stručna služba Udruženja u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Broj stalno zaposlenih radnika u Stručnoj službi utvrđuje Upravni odbor na prijedlog direktora.

Zaposlenici Stručne službe Udruženja za svoj rad odgovorni su direktoru Udruženja.

XVII – JAVNOST RADA

Član 46.

Rad svih organa Udruženja je javan.

Javnost rada Udruženja obezbjeđuje se na zborovima članova, sjednicama organa, dostavljanjem materijala, putem sredstva javnog informisanja i glasila Udruženja, kao i na drugi način u skladu sa zakonom i ovim statutom.

XVIII – NAGRAĐIVANJE I DAVANJE PRIZNANJA

Član 47.

Udruženje dodjeljuje nagrade i priznanja za dugogodišnji rad, posebne zasluge ili povodom značajnih godišnjica i drugih događaja.

Udruženje može pokrenuti inicijativu za dodjelu odlikovanja i drugih društvenih priznanja članovima i građanima koji imaju zasluge u ostvarivanju ciljeva Udruženja.

Najviša priznanja Udruženja su:

- plaketa i
- zahvalnica.

Priznanja iz prethodnog stava dodjeljuje Upravni odbor Udruženja.

Ostale nagrade i priznanja, način dodjeljivanja i pokretanje inicijative za odlikovanje i druga društvena priznanja, uređuju se Pravilnikom o nagrađivanju i davanju priznanja.

XIX – POSTUPAK ZA IZMJENE I DOPUNE STATUTA, OVLAŠTENJA I NAČIN DONOŠENJA DRUGIH OPŠTIH AKATA

Član 48.

Upravni odbor Udruženja priprema i utvrđuje Nacrt Statuta Udruženja, njegovih izmjena i dopuna i upućuje na javnu raspravu, koja ne može biti kraća od 15 dana.

Nakon provedene javne rasprave Upravni odbor Udruženja utvrđuje prijedlog Statuta ili njegovih izmjena i dopuna i upućuje Skupštini Udruženja na usvajanje.

Za usvajanje Statuta ili njegovih izmjena i dopuna potrebna je nadpolovična većina glasova izabranih zastupnika Skupštine Udruženja.

Član 49.

Inicijativu za donošenje novog statuta Udruženja ili njegovih izmjena i dopuna mogu pokrenuti organi Udruženja ili najmanje 30 članova Udruženja.

U slučaju kada inicijativu pokreću članovi Udruženja, ista mora biti u pisanom obliku i potpisana od najmanje 30 članova.

Član 50.

Prijedlog opštih akata koja su u nadležnosti Skupštine Udruženja priprema Upravni odbor Udruženja.

XX – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 51.

Na pitanja koja nisu uređena ovim statutom primjenjuju se odredbe Zakona o udruženjima i fondacijama u Federaciji BiH.

Opšta akta Udruženja donijeće se ili uskladiti sa ovim statutom u roku od 6 mjeseci, od dana usvajanja ovog statuta.

Tumačenje ovog statuta daje Skupština Udruženja.

Član 52.

Ovaj statut stupa na snagu danom donošenja, a primjenjivaće se nakon ovjere u Ministarstvu pravde i uprave Kantona Sarajevo, u Sarajevu.

Član 53

Organi Udruženja nastavljaju raditi do isteka njihovog mandata, na koje su izabrani, nakon čega će se provesti izbori po ovom Statutu.

Član 54.

Stupanjem na snagu ovog statuta prestaje da važi Statut Udruženja slijepih Kantona Sarajevo broj:01-12-1/06 od 27.04.2006.godine

PREDSJEDNIK
UDRUŽENJA

/ Senija Okić /

Broj:02-7-977-1/14
Datum:15.12.2014.godine

UDRUŽENJE SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO

SARAJEVO, ul. Podgaj br.7, Tel:033 445 185,

Fax: 033 445 394

e-mail: usgks@bih.net.ba

www: slijepi - sa.org.ba

Broj: 12-7-134-1/22

Datum: 17.02.2022.god.

IZVJEŠTAJ

O RADU UDRUŽENJA SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO ZA 2021. GODINU

I - UVOD

Udruženje slijepih Kantona Sarajevo svoj rad i aktivnosti u 2021.godini, realizovalo je u skladu sa Programom rada i djelovanja Udruženja za 2021.godinu, koji je Skupština Udruženja usvojila 15.10.2020.godine.

Sve aktivnosti su se realizovale u skladu sa propisima i procedurama koje su utvrđivali nadležni organi, a koji se odnose na pandemiju Covid 19. Nastojalo se da se u što većoj mjeri pruži podrška slijepim osobama i ostvare ciljevi Udruženja, koji su utvrđeni Statutom Udruženja.

Većina aktivnosti realizovana je kroz razne projekte koje je Udruženje implementiralo u 2021.godini, kao i kroz redovne programske aktivnosti. Sredstva su osim kroz projekte obezbjeđivana od članarina, donacija pravnih i fizičkih lica iz zemlje i inozemstva, uključujući i pomažuće članove, što je bitno olakšalo realizaciju programskih aktivnosti.

Kanton Sarajevo je pružao određenu podršku Udruženju slijepih, preko Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, koje je iz Budžeta Kantona Sarajevo sufinansiralo dio najosnovnijih troškova koji su potrebni za rad Stručne službe i funkcionisanje Udruženja.

Gradska uprava Grada Sarajeva kontinuirano podržava rad Udruženja slijepih kroz sufinansiranje „Zvučnih novina“. Odobrena sredstva u pravilu ne mogu ni iz bliza pokriti troškove izdavanja „Zvučnih novina“, pa se njihovo finansiranje obezbjeđuje i iz drugih izvora.

U 2021. godini općina Novi Grad podržala je projekat Udruženja iz kojih su nabavljeni laptopi za članove Udruženja sa područja ove općine.

Ostale općine udružene u Kanton Sarajevo, nisu finansijski podržavale realizaciju programskih aktivnosti Udruženja slijepih. Ovakav pristup od strane opština i opštinskih načelnika predstavlja problem sa kojim se Udruženje, suočava već duže vremena u ostvarivanju jednake zaštite slijepih osoba, te provodjenju istog nivoa podrške, na području svih opština udruženih u Kanton Sarajevo.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, iz sredstava od igara na sreću, podržalo je realizaciju programskih aktivnosti u 2021. godini.

Ključni projekat, koji se već duže vrijeme realizuje u Udruženju slijepih Kantona Sarajevo je projekat koji podržavaju MyRight i Savez slijepih Švedske. U toku 2020. godine je potpisan aneks ugovora u kome je definisana podrška Udruženju slijepih do 2021. godine. Ovaj projekat je uspješno implementiran sa završetkom godine.

Saradnja sa MyRightom je kontinuirana, realizovan je projekat zajedničkih aktivnosti kroz koaliciju OSI, a nastavljen je projekat prevencija rodno zasnovanog nasilja nad osobama s invaliditetom, koji će se realizovati u periodu 2020. – 2022. godina. Projekat „Ovdje sam vidljiva i ponosna“ koji preko MyRighta finansira Švedska ambasada u BiH realizovaće se u periodu 2021-2023. godina.

Pristup načelnika općina da ovo i slična udruženja svrstavaju u one nevladine organizacije koje se finansiraju samo iz projekata, stvara nepremostive prepreke i može dovesti do postepenog smanjivanja aktivnosti Udruženja, što bi za slijepe osobe imalo nesagledive posljedice. Ovdje treba naglasiti da ovakav pristup načelnika nije u skladu sa Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom i Preporukama UN Komiteta za prava OSI.

Bez obzira na navedene poteškoće može se sa zadovoljstvom konstatovati da je rad Udruženja u 2021. godini bio veoma uspješan, te da su ostvareni planirani ciljevi i realizovani projekti, iako su određene aktivnosti morale biti prilagođene pandemiji Covid 19.

U nastavku izvještaja, ukratko ćemo objasniti najvažnije aktivnosti koje su realizovane u 2021. godini, te istaći određene probleme sa kojima su se slijepe osobe i ovo Udruženje susretali.

II - OTKRIVANJE, UČLANJIVANJE I POMOĆ NOVOPRIMLJENIM ČLANOVIMA

Otkrivanju slijepih osoba i pružanju raznih vidova pomoći novooslijepelim osobama, posvećivana je posebna pažnja, s ciljem da se otkriju i u Udruženje učlane svi građani Kantona Sarajevo, čije se stanje vida uklapa u definiciju slijepoće i kojima je objektivno potrebna pomoć i podrška ovog Udruženja.

U Udruženje je u 2021. godini primljeno 8 novih članova, a na dan 31.12.2021. godine Udruženje je na evidenciji imalo 395 članova. Oko 30% članova ne plaća redovno članarinu, što je statutarna obaveza, pa se u narednom periodu ovom pitanju treba posvetiti posebna pažnja.

Udruženje je na razne načine, u cilju ostvarivanja određenih prava i beneficija za svoje članove, uputilo na preglede 16 osoba, što je rezultiralo prijedom članova u Udruženje i obezbjeđivanju određenih tiflotehničkih pomagala ili drugih prava koja se ostvaruju po osnovu sljepoće.

Novoprimitim i ostalim članovima pružana je neophodna pomoć pri ostvarivanju određenih prava, a Udruženje je u skladu sa svojim mogućnostima svim zainteresiranim, besplatno dodjeljivalo pomagala i omogućilo im da pohađaju razne kurseve, prema iskazanom interesovanju.

Posebna pažnja posvećena je pružanju psihosocijalne podrške, obuci za samostalno kretanje uz korištenje bijelog štapa i samostalno obavljanje svakodnevnih aktivnosti, o čemu će se detaljnije govoriti u narednim poglavljima.

III – ZAŠTITA SLIJEPIH I UNAPREĐENJE NJIHOVIH PRAVA

U 2021. godini bili su veoma otežani i nepovoljni uvjeti za zagovaranje prava osoba s invaliditetom i poboljšanje njihovog položaja u društvu, što se odnosi i na slijepe osobe.

I u 2021. godini pandemija Covid 19 preusmjerila je sve aktivnosti institucija vlasti na rješavanje problema u vezi s pandemijom, pa se pitanjima od interesa za osobe s invaliditetom nije posvećivala dovoljna pažnja. Nestabilna politička situacija u Kantonu Sarajevo i stalne promjene Vlade i ministara otežavali su građenje partnerskih odnosa sa institucijama vlasti. Također jedan od ključnih problema je i neimenovanje Vlade Federacije BiH, a postojeća Vlada, zbog nedefinisane većine u Parlamentu, nije imala aktivniji pristup u promjeni propisa koji se odnose na ljudska prava i prava osoba s invaliditetom.

Bez obzira na naprijed navedene i druge probleme, Udruženje je provodilo značajne aktivnosti, pa i u navedenoj situaciji, pokrenulo više inicijativa i prijedloga, što se može vidjeti u Poglavlju IV ovog izvještaja.

U toku 2021. godine u Bosni i Hercegovini u određenoj mjeri nastavljene su određene reforme sektora od interesa za slijepe osobe i druge osobe sa invaliditetom. Ovo se prije svega misli na pripremu radnih materijala na nivou Federacije, koji bi u perspektivi trebali doprinijeti boljem položaju osoba s invaliditetom. Pripremljen je Zakon o servisima podrške za osobe s invaliditetom. Usvojene su izmjene Zakona o drumskom prijevozu u F BiH kojim je omogućeno da se koriste specijalizirana taksi vozila za osobe sa invaliditetom.

Usvojen je Zakon Roditelj njegovatelj koji se primjenjuje na nivou F BiH, a koji nije u potpunosti u skladu sa Konvencijom o pravima osoba sa invaliditetom. Udruženje slijepih KS, zajedno sa drugim udruženjima osoba s invaliditetom, uložilo je primjedbe na ovaj Zakon, ali ga zastupnici u oba doma Parlamenta nisu uvažili.

Zakon kojim se odvojeno regulišu prava osoba sa invaliditetom već osam godina nalazi se u parlamentarnoj proceduri, a u toku 2021. godine vođene su dodatne aktivnosti da se isti prilagodi potrebama osoba sa invaliditetom i usvoji u Parlamentu Federacije BiH. Do toga i pored naših napora nije došlo. Također, se tokom cijele godine radilo na pripremi Zakona o organizacijama osoba sa invaliditetom. Zakon nije prihvatljiv za osobe s invaliditetom, jer nisu prihvaćeni naši ključni zahtjevi koji bi trebali obezbjeđiti stabilniji rad i finansiranje organizacija osoba s invaliditetom. Bez obzira na tu činjenicu Vlada Federacije BiH je utvrdila Nacrt ovog Zakona, a potom i Prijedlog Zakona i uputila ga u parlamentarnu proceduru, koja još uvijek traje.

Pored navedenog u Kantonu Sarajevo vršene su promjene Zakona o socijalnoj zaštiti, ali zahvaljujući angažmanu i ovog Udruženja, prava osoba sa invaliditetom nisu ugrožena.

Kao što se vidi iz prethodnih primjera pitanjima sljepoće i invalidnosti nije pridavan adekvatan značaj od strane federalnih institucija vlasti, pa je s toga ovo Udruženje u saradnji sa drugim organizacijama osoba sa invaliditetom, činilo sve da bar očuva postojeći status i dostignuta prava osoba sa invaliditetom, u čemu se u dobroj mjeri i uspjelo.

Strategiju za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u Federaciji BiH 2016-2021.godina Vlada Federacije BiH usvojila je u decembru 2016.godine.Ovom Strategijom utvrđeni su pravci djelovanja u oblasti invalidnosti, na svim nivoima vlasti, sa posebnim akcentom na djelovanje vlasti u lokalnoj zajednici.

U Kantonu Sarajevo je aktivno rađeno na implementaciji Akcionog plana za unapređenje prava i položaja OSI u Kantonu Sarajevo. Poseban akcenat je stavljen na pristupačnost.

Akcionim planom u oblasti invalidnosti, koji je Vlada Kantona Sarajevo usvojila u maju 2018.godine utvrđeno je 5 prioriteta i to: 1.pristupačnost, 2.socijalno stanovanje, 3.pomagala,4. servisi podrške u lokalnoj zajednici i 5.obrazovanje.

- 1.) U oblasti pristupačnosti učinjen je značajan napredak . Realizira se više projekata kojima se želi postići što veća pristupačnost za osobe s invaliditetom.Kada govorimo o slijepim osobama, možemo reći da su postignuti značajni rezultati. Postavljene su taktilne vodilice i zvučni semafori na širem području Skenderije i u Nedžarićima. Općina Novo Sarajevo planira realizirati projekat kojim će 12 raskrsnica opremiti sa zvučnim semaforima i taktilnim vodilicama. Općina Stari Grad prihvatila je inicijativu da se sve bitne trase na ovoj općini opreme taktilnim vodilicama i zvučnim semaforima, sredstva za pripremu projekta planirana su u budžetu za 2021.godinu. Prihvaćena je ranija ideja Udruženja da se u javnom gradskom saobraćaju ugrade zvučne najave stanica. Nekoliko javnih institucija radilo je na prilagođavanju svojih web stranica kako bi bile pristupačne slijepim osobama.
- 2.) Kada govorimo o socijalnom stanovanju ovdje nisu postignuti značajniji rezultati. Izvršena je procjena potreba za ovakvim oblikom stanovanja od strane osoba s invaliditetom, ali još uvijek zakon kojim će se regulisati socijalno stanovanje nije pušten u parlamentarnu proceduru. S obzirom da se radi o važnoj oblasti za slijepe osobe i dalje će se zagovarati za njegovo usvajanje.
- 3.) Kada govorimo o pomagalima može se sa zadovoljstvom konstatovati da je nakon višegodišnjeg zagovaranja od strane Udruženja, Vlada Kantona Sarajevo u maju 2020.godine , uvojila novu Uredbu o pomagalima. Ovom uredbom znatno je povećan broj pomagala koje slijepe osobe mogu dobiti kroz sistem zdravstvenog osiguranja. Pomagala koja slijepe osobe mogu ostvariti su: očne proteze, tamne naočale, bijeli štap, Brajevi, zvučni ili džepni sat, govorni toplomjer, govorni tlakomjer za osobe koje žive same a imaju hronično poremećen krvni pritisak, govorni mjerač šećera za osobe koje žive same a imaju diabetes, mašina za pisanje Brajevog pisma i govorni softver za slijepa lica – čitač ekrana sa govornom jedinicom. Nažalost i pored naših napora i urgiranja ova Uredba se još ne primjenjuje u potpunosti jer nisu riješene

administrativne procedura sa Agencijom za lijekove i medicinska sredstva, kao i procedure nabavke.

- 4.) Servisi podrške u lokalnoj zajednici su veoma važni za osobe s invaliditetom, pa i slijepe osobe. Nakon što se usvoji federalni zakon, o kojem smo ranije govorili, pristupiće se usvajanju odgovarajućeg akta na nivou Kantona Sarajevo.
- 5.) Obrazovanje – samostalno i kroz Koordinacioni odbor, odnosno Odbor za inkluzivno obrazovanje, aktivno je rađeno na promociji člana 24 Konvencije i stvaranje adekvatnih uslova za kvalitetno inkluzivno obrazovanje. Organizovano je više okruglih stolova i diskusija na ovu temu. Predsjedavajući Skupštine KS i ministrica obrazovanja su primili predstavnike Koordinacionog odbora Kantona Sarajevo na kome je dogovorena buduća saradnja, što je u skladu sa potpisanim Sporazumom između Odbora i Ministarstva za obrazovanje.

Federalna strategija u oblasti invalidnosti i Akcioni plan u Kantonu Sarajevo ističu krajem 2021.godine pa će se raditi analiza uspješnosti njihove implementacije u čemu će Udruženje aktivno učestvovati. Udruženje je u saradnji sa drugim organizacijama OSI predložilo da se donese nova federalna Strategija kao i Akcioni plan u Kantonu Sarajevo za period 2022.-2027.. Vlada KS je prihvatila ovu inicijativu i imenovala tim za izradu Akcionog plana u kome su tri predstavnika KOO KS, od čega jedan iz Udruženja slijepih KS. Očekuje se da Vlada federacije donese sličnu odluku.

Redovno se pratila implementacija Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom u F BiH. Ovaj zakon je od posebnog interesa za slijepe osobe, pa smo zainteresirani da slabosti u njegovoj primjeni svedemo na minimum. Iako postoje određene slabosti u njegovoj implementaciji, ipak se može reći da se njegovom primjenom značajno unaprijedilo zapošljavanje osoba sa invaliditetom, pa i slijepih osoba, čemu je ovo Udruženje dalo značajan doprinos. Na Konferenciji Profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje OSI koju je organizovalo Udruženje slijepih u saradnji sa Caritasom BiH i Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI, utvrđeni su prijedlozi za izmjenu pomenutog Zakona, koji su dostavljeni nadležnom federalnom ministarstvu. U odgovoru Ministarstva istaknuto je da su prijedlozi kvalitetni, te da će u najvećoj mogućoj mjeri biti ugrađene u Zakon.

Pod pritiskom Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda, a pozivajući se na reformsku Agendu, na posebnom udaru su izdvajanja u socijalnom sektoru. Promjenom zakona i drugih propisa žele se smanjiti socijalna davanja i davanja koja se odnose na podršku osobama sa invaliditetom i time se stabilizirati budžeti na svim nivoima državne vlasti. Ovim se želi teret krize, u najvećoj mjeri, prebaciti na najugroženije grupe tj. na osobe sa invaliditetom i time ih dovesti u još teži položaj, što je u stvari još jedan oblik diskriminacije osoba sa invaliditetom. Ovo će posebno doći do izražaja u 2022.godini jer je u programu Vlade Federacije za 2022.godinu set zakona iz oblasti socijalne zaštite, koji se u dobroj mjeri odnosi i na osobe sa invaliditetom.

Da bi se spriječilo uvođenje bilo kakvih cenzusa, koji bi bili uslov da slijepe osobe i druge osobe sa invaliditetom ostvare određena prava tokom cijele 2021.godine, aktivisti iz Udruženja slijepih Kantona Sarajevo su učestvovali u raznim komisijama i grupama, na konferencijama i okruglim stolovima, razgovarali sa predstavnicima međunarodne zajednice i predstavnicima nevladinih organizacija. Željeli smo postići da se kreiranje zakona i drugih

propisa temelji na Konvenciji o pravima osoba sa invaliditetom i Jedinствenoj politici u oblasti invalidnosti i time obezbijediti da osobe sa invaliditetom zadrže postojeća prava i podršku, a da se u formulisanju prava za osobe sa najtežim invaliditetom podrška utvrđuje prema stvarnim potrebama.

Za očekivati je da će se i u 2022.godini pripremati i puštati u parlamentarnu proceduru razni reformski zakoni, u kojima će se pokušavati ukidati ili umanjivati prava OSI, pa i slijepih osoba, što organizacijama osoba sa invaliditetom nalaže organizovano i zajedničko djelovanje, kako se dostignuta prava ne bi ugrozila. Ovo je veoma važno jer će se u 2022.godini organizovati opšti izbori pa bi to mogla biti dobra prilika za zagovaranje unaprijeđenja položaja OSI u našem društvu.

U cilju unaprijeđenja partnerskih odnosa sa Ministarstvom za rad i socijalnu politiku Kantona Sarajevo potpisan je u novembru 2018.godine Sporazum o unaprijeđenju prava i položaja osoba sa invaliditetom u Kantonu Sarajevo. Ovim sporazumom utvrđene su odgovornosti Ministarstva i Udruženja, kako u razvijanju partnerskih odnosa, tako i o finansijskoj podršci Udruženju za implementaciju programskih aktivnosti. Možemo ocijeniti da je Ministarstvo poštovalo odredbe ovog Sporazuma jer je Udruženje uključivano u sve bitne aktivnosti Ministarstva, naročito u one koje se odnose na pitanja invalidnosti.

Djelujući kroz Koordinacioni odbor udruženja osoba sa invaliditetom Kantona Sarajevo, mrežu koalicija OSI u BiH i Koordinacioni odbor koalicija osoba sa invaliditetom u F BiH, predstavnici ovog udruženja su znatno doprinjeli jačanju kapaciteta organizacija OSI i pokreta osoba sa invaliditetom.

Proučavani su i drugi propisi od interesa za slijepe osobe, s ciljem da se obezbijedi zaštita postojećih prava i statusa slijepih osoba, te da se gdje je to moguće, obezbijedi i njihova bolja zaštita.

Aktivnost prema nadležnim državnim organima Udruženje je vodilo neposredno i preko Saveza slijepih Federacije BiH ili zajedno sa drugim sličnim udruženjima preko Koordinacionog odbora koji djeluju na nivou Kantona Sarajevo i Federacije Bosne i Hercegovine, te sa drugim nevladinim organizacijama.

Osim navedenog u 2021. godini Udruženje slijepih Kantona Sarajevo se posebno angažovalo na sljedećim zadacima:

- pružana je tehnička i druga pomoć članovima Udruženja pri ostvarivanju prava i beneficija koje imaju po zakonima i drugim propisima;
- Na početku godine su po utvrdjenim pravilima izdate karte za prevoz u vozilima GRAS-a. Krajem 2021.godine postignut je dogovor sa GRAS-om i nadležnim Ministarstvom da se izdaju nove karte za prevoz u 2022.godini, po ranije dogovorenoj proceduri.
- Članovima su pružani razni oblici pomoći, naročito na rješavanju njihovih statusnih pitanja;
- Članovima Udruženja su izdavane razne potvrde, davana uputstva i pružana stručna pomoć u cilju što efikasnijeg ostvarivanja raznih prava i beneficija koje imaju slijepe osobe.
- Udruženje je sa svojim programskim zadacima pokušalo formirati mrežu asistenata za slijepe osobe, održano je više sastanaka sa članovima Udruženja,

poziv je objavljen na društvenim mrežama, ali aktivnost nije dovedena do kraja zbog pandemije Covid 19.

IV – POKRENUTE INICIJATIVE U 2021.GODINI

Iako je Udruženje radilo u vrlo specifičnim uvjetima, sa smanjenim mogućnostima za provođenje aktivnosti na terenu, Udruženje je u toku 2021.godine prema institucijama vlasti uputilo sljedeće prijedloge i inicijative:

1. Prijedlozi Ministarstvu obrazovanja u vezi izmjena Zakona o osnovnom obrazovanju u Kantonu Sarajevo;
2. Prijedlozi Ministarstvu obrazovanja u vezi izmjena Zakona o srednjem obrazovanju u Kantonu Sarajevo;
3. Inicijativa Ministarstvu prometa i komunikacije BiH za izmjenu Zakona o sigurnosti saobraćaja u BiH;
4. Preporuke Ministarstvu za visoko obrazovanje, nauku i mlade u vezi Zakona o visokom obrazovanju;
5. Primjedbe na Nacrt Zakona o organizacijama osoba s invaliditetom, upućen Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike;
6. Primjedbe na Nacrt Zakona o roditelju njegovatelju u F BiH, upućen Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i zastupnicima u Federalnom parlamentu;
7. Primjedbe na Prijedlog Zakona o roditelju njegovatelju u F BiH, upućen zastupnicima u Federalnom parlamentu;
8. Prijedlog za saradnju sa Sarajevskom filharmonijom;
9. Inicijativa i prijedlozi za izmjenu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba s invaliditetom u F BiH;
10. Inicijativa upućena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike za donošenje nove Strategije u oblasti invalidnosti 2022.-2027.
11. Inicijativa upućena Ministarstvu za rad i socijalnu politiku Kantona Sarajevo za donošenje novog Akcionog plana u oblasti invalidnosti 2022-2027.

Neke od navedenih prijedloga ili inicijativa su prihvaćeni i realizovani, određeni broj je prihvaćen i realizacija je u toku, a određeni broj inicijativa je dugoročan i očekujemo njihovu implementaciju u narednom periodu.

V – STVARANJE USLOVA I MOGUĆNOSTI ZA OBRAZOVANJE, SOCIJALNU INTEGRACIJU, OSPOSOBLJAVANJE, ZAPOŠLJAVANJE I UKLJUČIVANJE ČLANOVA U RAD UDRUŽENJA

Oblast koja se odnosi na rehabilitaciju, resocijalizaciju, školovanje i zapošljavanje slijepih ima poseban značaj za slijepe osobe, jer se rješavanjem ovih pitanja rješavaju i egzistencijalna pitanja slijepih osoba i povećava se njihova socijalna uključenost. Nažalost, zbog opšte ekonomske i političke situacije u kojoj se duže vrijeme nalazi Bosna i Hercegovina, a sada i situacije vezane za Covid 19, ni u 2021.godini, nisu učinjeni značajniji pomaci naročito kada se radi o socijalnoj i profesionalnoj rehabilitaciji. Određeni rezultati postignuti su u oblasti zapošljavanja, što je nastalo kao rezultat bolje implementacije Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom i povećanjem aktivnosti Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u F BiH.

Zahvaljujući podsticajnim mjerama i implementaciji Zakona o profesionalnoj, rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom u F BiH, koje su u toku 2021.godine proširena i na udruženja OSI koja zapošljavaju osobe s invaliditetom, tokom 2021.godine, zaposleno je na neodređeno i određeno vrijeme, te pokretanjem sopstvenog biznisa radni status je riješilo 5 slijepih osoba.

Ako se uzme u obzir ukupna situacija u Kantonu Sarajevo, sa postignutim rezultatima se može biti zadovoljno.

Očekujemo da će se daljnjom implementacijom Zakona o zapošljavanju i sistemskog rješavanja pitanja profesionalne rehabilitacije, u budućnosti, bitno unaprijediti zapošljavanje slijepih osoba.

Realizacijom raznih projekata, kao što su: Projekat koji je preko Saveza slijepih Štokholm i Gotland Len, finansirao MyRight iz Švedske, a koji se realizovao u sarajevskom i drugim kantonima F BiH, te realizacijom drugih manjih projekata: „Prevenција rodno zasnovanog nasilja nad osobama s invaliditetom“, „Podizanje kapaciteta žena s invaliditetom“, „Ka razumijevanju invalidnosti zasnovanom na ljudskim pravima“, „Korištenjem savremenih tehnologija i edukacijom povećati inkluziju slijepih osoba“, „Profesionalna rehabilitacija, osposobljavanje i zapošljavanje osoba s invaliditetom“, „Informisanje slijepih u zvučnom foratu“, u toku 2021. godine urađeno je sljedeće:

Provođene su aktivnosti u vezi sa razvojem sistema rehabilitacije u Kantonu Sarajevo, u skladu sa „Programom rada i djelovanja Udruženja slijepih Kantona Sarajevo na podsticanju i razvoju rehabilitacije, zapošljavanja i edukacije slijepih i slabovidnih osoba u Kantonu Sarajevo“.

Sve aktivnosti su bile usmjerene prema slijepim osobama, kako bi se u što većoj mjeri uključile u procese rehabilitacije, edukacije i sticanja raznih vještina, radi povećanja njihove socijalne uključenosti.

Aktivnosti su također usmjeravane prema državnim strukturama, prije svega nadležnim ministarstvima, stručnim institucijama i centru za socijalni rad koji bi u budućnosti trebali obezbijediti, formalne, materijalne i druge pretpostavke za uspostavljanje i funkcionisanje sistema socijalne i profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja slijepih osoba.

U saradnji sa drugim organizacijama osoba sa invaliditetom, tokom 2021.godine, vođena je vrlo intenzivna kampanja za organizovanje servisa za podršku osobama sa invaliditetom u lokalnoj zajednici, što je jedan od prioriteta u lokalnom akcionom planu za Kanton Sarajevo.

Zahvaljujući toj aktivnosti pripremljen je radni materijal za federalni zakon kojim će se regulisati osnovna pitanja u vezi sa servisima podrške u Federaciji BiH.

U nastavku ovog izvještaja daćemo kratak pregled ključnih aktivnosti koje je Udruženje realizovalo u toku 2021.godine, a koje su imale za cilj podizanje personalnih kapaciteta članova Udruženja i stvaranje uslova za njihovu efikasniju integraciju u društvo:

1. – Psihosocijalna podrška

Osnovna / bazna rehabilitacija i psihosocijalna podrška slijepih osoba, članova Udruženja, pružana je tokom cijele godine.

Procesom rehabilitacije je obuhvaćeno 10 slijepih osoba.

Rehabilitacija – psihosocijalna podrška je organizovana u Udruženju slijepih ili u porodici osobe sa kojom se provodi rehabilitacija, u prirodi, sportskim terenima i bazenima.

Određeni oblici psihosocijalne podrške pružani su članovima na zajedničkim druženjima i sastancima, te kroz aktivnosti Sportskog društva slijepih.

2. – Kursevi kompjutera

Tokom cijele godine organizovani su kursevi za obuku slijepih za rad na kompjuterima i korištenju smartphona. Zbog pandemije Covid 19 edukacija je prvenstveno organizovana online, pojedinačno ili putem organizovanja webinar ana zoom platformi.

41 slijepa osoba obučena za rad na kompjuterima uz korištenje posebnih programa i opreme i korištenje savremenih mobitela (Iphone), od čega je 15 iz Udruženja slijepih Kantona Sarajevo , a 26 iz drugih udruženja slijepih. Poseban fokus u toku edukacije bio je za obuku za korištenje Jaws program za slijepe. Jedan dvomjesečni seminar / webinar organizovan je za korištenje društvenih mreža, a prije svega platforme Zoom, na kome su učestvovali skoro isti učesnici , kao i za edukaciju kompjutera.

U dijelu edukacije putem webinaru obuhvaćeni su slijepe osobe iz susjednih zemalja Srbije, Crne Gore, Hrvatske i Slovenije. Rad je organizovan online, individualano i po principu webinaru. Većina obuhvaćenih osoba prvi put su počeli raditi na kompjuteru i uspjeli su da savladaju osnovne procedure korištenja kompjutera, koji im omogućuju korištenje tastature, rad u Wordu, korištenje e-maila i korištenje interneta i Skype. Angažovana su 2 instruktora koji su ranije stekli znanja iz ove oblasti. I instruktori i polaznici koristili su “Priručnik za obuku slijepih i slabovidnih osoba za korištenje računara” koji je pripremljen u okviru Udruženja na crnom tisku, Brajevom pismu, zvučnom formatu, elektonskom formatu, a postavljen je i na web stranici Udruženja.

U toku 2017.godine Udruženje je pokrenulo akciju „100 kompjutera za 100 slijepih osoba u Kantonu Sarajevo“. Ova aktivnost je nastavljena i u 2021.godini u kojoj je obezbijeđeno , od raznih donatora, 15 kompjutera, koji su dodjeljeni članovima Udruženja.

3. Promocija Brajevog pisma

Svjesni da je Brajevo pismo veoma značajno za slijepe osobe, te da njegovo nepoznavanje praktično slijepu osobu čini nepismenom, u toku 2021.godine Udruženje je organizovalo 3 promocije Brajevog pisma, za članove Udruženja. Ukupno na ovim promocijama je bilo prisutno 70 slijepih osoba i njihovih pratilaca. Voditelji radionica pripremili su motivaciona pisma, koja su objavljena na društvenim mrežama i putem emailing liste dostavljena članovima Udruženja.

Analizirajući motivaciona pisma koja su pripremljena, u posljednje 4 godine, došlo se na ideju da se pripremi zbirka pisama i objavi u crnom tisku, zvučnom formatu i na Brajevom pismu. Ideja je u potpunosti realizovana 2021.godini, knjiga pod nazivom „Život sa žBrajem u dvanaest pisama“ štampana je u 400 primjeraka na crnom tisku, sa odgovarajućim ilustracijama, 50 primjeraka na Brajevom pismu i 400 primjeraka u audio formatu.

Kroz organizovanje promocija Brajevog pisma slijepe osobe i javnost su upoznati sa značajem korištenja Brajevog pisma od strane slijepih osoba. Našu inicijativu prihvatile su i druge nevladine organizacije i mediji.

Na nivou države i dalje se radi na pripremi sistematike Brajevog pisma u BiH, te njenom usvajanju od strane nadležnih institucija.

Ovdje treba istaći da je Udruženje slijepih u povodu međunarodnog dana Brajevog pisma 4. januara, organizovalo međunarodnu Zoom konferenciju, o korištenju Brajevog pisma u regiji zapadnog Balkana, na kojoj je učestvovalo oko 60 slijepih osoba iz Slovenije, Hrvatske, BiH, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Austrije i Francuske.

4. Promocija nezavisnog života slijepih osoba

U toku 2021.godine posebna pažnja posvećena je promociji nezavisnog života slijepih osoba i vještinama koje im tu nezavisnost omogućavaju: Brajevo pismo, korištenje novih tehnologija, mobilitet, korištenje gradskog prevoza i nezavisnost u obavljanju radnih zadataka. Četiri (4) video spota, koja su ranije pripremljena sa našim članovima emitovani su na kantonalnoj Televiziji Sarajevo, u drugoj polovini 2021.godine. Video spotovi su objavljeni na facebook stranici Udruženja, youtube, te se intenzivno šire na društvenim mrežama.

Pripremljena je knjiga / Vodič „Značaj nezavisnog života slijepih osoba“ koja je namijenjena donosiocima odluka, a štampana je u 200 primjeraka. U okviru dvodnevne Konferencije o korištenju savremenih asistivnih tehnologija, posebna pažnja je posvećena nezavisnom životu slijepih osoba, uključujući korištenje raznih pomagala i obuku za njihovo korištenje. I na ovoj konferenciji posebna pažnja posvećena je značaju korištenja Brajevog pisma i potrebi da se sačini jedinstvena sistematika Brajevog pisma u BiH.

Udruženje slijepih je u povodu obilježavanja dana „Globalne pristupačnosti“ 20.maja 2021.godine, organizovalo međunarodnu Zoom konferenciju, na kojoj je učestvovalo oko 40 predstavnika iz saveza slijepih država zapadnog Balkana. Na ovoj konferenciji ramijenjena su iskustva o rješavanju pristupačnosti za slijepe osobe i mogućnosti korištenja savremenih asistivnih tehnologija na području zapadnog balkana.

5. Učešće u Nacionalnom programu MyRight

Udruženje slijepih je aktivno uključeno u realizaciju nacionalnog Programa MyRight u BiH.

Predstavnik Udruženja je član Program tima i aktivno učestvuje u njegovom radu. Sve projektne i programske aktivnosti Udruženja usaglašavaju se sa aktivnostima u okviru Nacionalnog programa, što se ostvaruje dobrom saradnjom između odgovornih osoba u Udruženju i nacionalnog koordinatora MyRight.

Članovi Udruženja učestvovali su u svim aktivnostima koje su organizovane u okviru Nacionalnog programa, naročito na onima koje se odnose na edukacije. Ciljevi koji su bili postavljeni kroz Projekat i ciljevi u okviru Nacionalnog programa su komplementarni i usklađeni su sa ciljevima MyRight i SIDA.

Ključne aktivnosti su bile:

- inkluzivno obrazovanje, implementacija člana 24 Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom;
- Uključivanje pitanja roda u programske aktivnosti Udruženja;
- Povećanje aktivnosti mladih osoba sa invaliditetom;
- Rodno zasnovano nasilje nad osobama sa invaliditetom.
- Osnaživanje žena s invaliditetom radi njihovog uključivanja u aktivnosti udruženja;

Predstavnici Udruženja, koji su bili uključeni u realizaciju drugih projekata ili programa, kao i u radu sa organizacijama OSI i institucijama vlasti, promovisali su principe MyRight i SIDA i pokušavali su da aktivnosti u tim projektima i postignutim rezultati, budu kompatibilni sa rezultatima koji se postižu kroz Nacionalni program MyRight u BiH. Ova aktivnost je za Udruženje veoma važna jer SRF iz Švedske ima poseban interes da se nacionalni program u BiH razvija, te da naši projekti i programske aktivnosti budu usklađene sa principima na kojima insistira SIDA i MyRight.

VI-ORGANIZOVANJE KONFERENCIJA I OKRUGLIH STOLOVA

a) U toku 2021.godine organizovano je 5 (pet) dvodnevni konferencija na kojima se diskutovalo o raznim pitanjima od interesa za osobe sa invaliditetom: Konvencija o pravima OSI, Agenda 2030, Preporuke UN Komiteta za prava OSI, Federalnoj Strategiji u oblasti invalidnosti, implementaciji akcionih planova i razvoj partnerskih odnosa sa institucijama vlasti, asistivnim tehnologijama – pomagalima za slijepe, analiza stanja zapošljavanja OSI u F BiH, prevencija rodno zasnovanog nasilja

Oko 150 osoba steklo nova znanja o relevantnim dokumentima iz oblasti invalidnosti i dobilo informacije o problemima sa kojima se organizacije OSI susreću u njihovoj implementaciji.

Na konferencijama su usvojeni zaključci i preporuke i dostavljeni učesnicima, kao i relevantnim predstavnicima institucija vlasti

Neke od ovih konferencija rađene su i kombinavano što podrazumijeva fizičko prisustvo i online način.

b) U izvještajnom periodu organizovano je više okruglih stolova na razne teme, s ciljem građenja partnerskih odnosa sa institucijama vlasti i to:
u Sarajevu – 8 okruglih stolova, te u: Bihaću - dva, Visoko i Zenica –po jedan, Goražde-jedan, Banovići – Živinice – jedan, Mostar -jedan; Organizovano je ukupno **15 okruglih stolova** iz različitih oblasti od interesa za slijepe osobe i druge osobe sa invaliditetom.

Na okruglim stolovima su učestvovali predstavnici organizacija OSI, predstavnici institucija vlasti i drugih nevladinih organizacija.

Svi učesnici dobili su pripremljene materijale / priručnike .

Postignuti su sljedeći rezultati:

- unaprijeđeni partnerski odnosi organizacija OSI i institucija vlasti na kantonalnom i federalnom nivou;
- poboljšana saradnja između organizacija osoba s invaliditetom i koalicija OSI u Federaciji;
- na svakom okruglom stolu usvojeni su potrebni zaključci i preporuke, koje služe kao osnova za dalje djelovanje i saradnju. Preko **250** osoba dobilo je nova znanja i informacije o aktuelnim pitanjima iz oblasti invalidnosti i razmijenili iskustva o implementaciji ključnih međunarodnih dokumenata u naše zakonodavstvo.
- Svi učesnici su preuzeli materijale koje će koristiti u zagovaračkim aktivnostima;

Okruglim stolovima, konferencijama i ukupnom radu Udruženja mediji su u toku 2021.godine posvećivali su značajnu pažnju, što se vidi kroz veliki broj emisija, tekstova i gostovanja.

VII - Druženja članova Udruženja:

U toku 2021.godine, u Klubu slijepih, povremeno su organizovana druženja, ovisno od interesa članstva Udruženja. Druženja su organizovana u povodu određenih događaja ili obilježavanja važniji datuma.

Sva ova druženja bila su u smanjenom obimu i uz pridržavanje propisa vezanih za pandemiju Covid 19.

VIII - Web stranica, Facebook i YouTube Udruženja

Sve značajne informacije, o provedenim programskim aktivnostima u Udruženju, redovno se sa fotografijama plasiraju na navedene medije. Ovaj pristup prepoznat je i pohvaljen kako od institucija vlasti, tako i od nevladinih organizacija i partnera iz Švedske.

Ovakav vid savremenog komuniciranja doprinosi promociji Udruženja slijepih KS i boljoj inforisanosti javnosti o aktivnostima koje provodi Udruženje i kao i o stavovima koje zastupa u zagovaranju za prava slijepih i drugih osoba s invaliditetom.

IX - Brošure, pravilnici i drugi dokumenti

U toku 2021.godine nastavljena je promocija raznih brošura koje je ranije pripremila Udruženje slijepih, ali i drugih domaćih i međunarodnih dokumenata koji se odnose na ljudska prava, sa fokusom na prava osoba sa invaliditetom. Prema utvrđenom programu

pripremljeni su ili dopunjeni pravilnici i dokumenti koji se odnose na procedure koje se provode u toku obavljanja poslova u Stručnoj službi i organima Udruženja. Usvojena su 4 pravilnika, koji se odnose na računovodstvo i arhiviranje građe u Udruženju, te drugi dokumenti koji će unaprijediti rad Stručne službe Udruženja.

X – POTREBE KOJE SLIJEPE OSOBE ZADOVOLJAVAJU NA SPECIFIČAN NAČIN

Gubitak ili teže oštećenje vida određuju uslove življenja i način zadovoljavanja odgovarajućih potreba. Te specifičnosti prije svega odnose se na mogućnost kretanja, korištenje tiflotehničkih i drugih pomagala, upotrebu Brajevog pisma, te zadovoljavanje potreba iz oblasti kulture, informisanja, sporta i rekreacije.

a) Obezbjedenje tiflotehničkih pomagala

U svakodnevnom životu i radu slijepih osoba, tiflotehnička i druga pomagala imaju vrlo važnu ulogu, jer u određenim situacijama, makar djelimično, nadomješćuju izgubljeni ili teško oštećeni vid, odnosno njegovu funkciju.

Cijeneći izuzetan značaj pomagala za slijepe osobe i tokom 2021.godine Udruženje je ulagalo maksimalan napor da nadležne organe u Kantonu Sarajevo, humanitarne organizacije iz zemlje i inozemstva i asocijacije slijepih u svijetu, informiše o postojećoj situaciji, kako bi se bar djelimično ublažila vrlo teška situacija, u ovoj oblasti, za slijepe osobe.

Od nadležnih ministarstava u Kantonu Sarajevo i Federaciji BiH, kontinuirano se traži da se pitanje pomagala za slijepe osobe riješe zakonima i drugim propisima, s ciljem da im se omogući dobijanje bar najosnovnijih pomagala. Objašnjeno u prethodnim poglavljima.

Opšte je poznato da je donacije svake godine sve teže obezbijediti, kako u zemlji, tako i u inozemstvu, ipak je Udruženje u 2021. godini, kroz razne projekte i od donatora iz zemlje i inozemstva uspjelo obezbijediti određenu količinu pomagala kako slijedi:

- specijalni papir za pisanje Brajevog pisma;
- Bijelih štapova - 20 komada;
- Satovi za slijepe – 10 kom;
- Računara prilagođenih za slijepe osobe - 10 kom;
- Tableti – 11 kom
- Mašine za pisanje Brajevog pisma - 1 kom;
- CD-ovi, te druga sitnija pomagala.

Udruženje je u toku 2021.godine članovima dodijelilo sljedeća pomagala:

- Brajev papir - 50 kg
- Bijeli štap - 6
- Kompjuter/laptop – 15
- Lupa – 11

- Satovi za slijepe Brajev/govorni – 4
- Brajeva mašina – 3
- Govorni toplomjer - 2

Zbog teškoća pri nabavci pomagala Udruženje je vršilo popravku i reparaciju korištenih pomagala, naročito bijelih štapova i Brajevih pisaćih mašina.

b) Informisanje

I tokom 2021. godine značajna pažnja posvećivana je informisanju članova Udruženja o svim pitanjima vezanim za rad Udruženja, pa i šire.

Redovno su izdavane, jednom mjesečno, „Zvučne novine“, na CD-u, u MP3 formatu. Prosječan tiraž „Zvučnih novina“ u 2021.godini bio je 270 primjeraka. Osim članovima Udruženja časopis se slao i širom Bosne i Hercegovine, a određeni broj primjeraka slao se i slijepim osobama koje žive u Hrvatskoj, Srbiji i Crnoj Gori, te drugim evropskim zemljama u kojima žive iseljenici iz Bosne i Hercegovine.

„Zvučne novine“ i druge publikacije se snimaju, montiraju i kopiraju u tonskom studiju Udruženja.

Grad Sarajevo u 2021.godini je sufinansirao „Zvučne novine“ u iznosu 10.000 KM, što je daleko manje od stvarnih troškova koji nastaju izdavanjem „Zvučnih novina“. Ipak, uz velike napore Stručne službe ovaj časopis je redovno izlazio.

U toku 2021.godine kreiran je YouTube kanal Udruženja slijepih na kojem su redovno objavljivane „Zvučne novine“ koje su na taj način postale dostupne široj javnosti.

Nažalost, do sada ni jedan donator nije prihvatio projekat kojim bi se obezbijedilo finansiranje izdavanja časopisa na Brajevom pismu, koji bi mogao izlaziti mjesečno ili kvartalno.

I tokom 2021. godine insistirano je kod nadležnih organa u Kantonu Sarajevo da se finansiranje informativne djelatnosti za slijepe riješi zakonom ili drugim propisom, te da se potrebna sredstva obezbijede u Budžetu Kantona Sarajevo.

Informisanje slijepih vršilo se i na druge načine kao što su: sastanci, emailing lista Udruženja na kojoj ima prijavljenih preko 100 korisnika, web stranica Udruženja, facebook stranica Udruženja, sredstva javnog informisanja i sl.

Jedno od važnih pitanja na kojem je Udruženje radilo, tokom 2021.godine, je saradnja sa privrednim subjektima u cilju promocije nezavisnog života slijepih osoba, što podrazumijeva pristupačnost okruženja, usluga i proizvoda za slijepe osobe.

XI – ZADOVOLJAVANJE POTREBA IZ OBLASTI KULTURE, SPORTA, ŠAHA I REKREACIJE

U skladu sa Programom rada Udruženja organizovane su mnoge aktivnosti koje su imale za cilj povećanje interesa kod slijepih osoba za čitanje knjiga iz Biblioteke za slijepe i

slabovidne u Bosni i Hercegovini. To se posebno odnosi na promociju Brajevog pisma u kome je akcenat stavljan na mogućnost čitanja knjiga i časopisa na Brajevom pismu.

Također su organizovane mnoge aktivnosti koje su imale za cilj resocijalizaciju slijepih osoba i njihovo uključivanje u aktivnosti koje organizuje Udruženje.

U toku 2021.godine, u smanjenom obimu, organizovana su druženja članova Udruženja u Klubu slijepih, uz odgovarajući program.

Ove godine zbog pandemije Covid 19 saradnja sa Narodnim pozorištem i Kamernim teatrom je bila ograničena.

Uspostavljena je saradnja sa Sarajevskom filharmonijom, ali su i ovi kulturni događaji bili uslovljeni mjerama koje se odnose na pandemiju Covid 19.

Zahvaljujući promociji opšte pristupačnosti za slijepe, koju redovno vrši Udruženje slijepih Kantona Sarajevo, a što uključuje i pristupačnost u oblasti kulture, u Kamernom teatru, te u nekim drugim institucijama iz oblasti kulture, radi se na pristupačnosti kulturnih programa koji se u njima organizuju. To u pravilu podrazumijeva audiodeskripciju predstava, u čijoj pripremi direktno učestvuju članovi ovog Udruženja.

Sport, šah i rekreacija slijepih organizovali su se preko Sportskog društva slijepih, koje je radilo i djelovalo u poslovnim prostorijama Udruženja. I aktivnosti Sportskog društva bile su ograničene zbog pandemije Covid 19 i odvijale su se u smanjenom obimu.

Udruženje slijepih pružalo je pomoć Sportskom društvu, u granicama svojih mogućnosti, a Stručna služba Udruženja obavljala je sve stručne, administrativne i druge tehničke poslove za Društvo.

Sportsko društvo će Udruženju dostaviti informaciju o svom radu u 2021. godini.

XII- SARADNJA UDRUŽENJA

Udruženje slijepih Kantona Sarajevo u toku 2021. godine ostvarilo je saradnju sa: Kantonom Sarajevo – Ministarstvom za rad, socijalnu politiku raseljena lica i izbjeglice, Ministarstvom saobraćaja, Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade KS, Gradskom upravom Grada Sarajeva, općinom Novi Grad, općinom Stari Grad, Kantonalnim centrom za socijalni rad i službama za socijalni rad na nivou opština, Porođičnim savjetovalištem, te sa mnogim drugim ustanovama i organizacijama koje su mogle pružiti pomoć Udruženju i njegovim članovima.

Posebno treba istaći da je u toku 2021.godine ostvarena dobra saradnja sa Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike.

Kao i prethodnih godina izuzetno dobra saradnja ostvarivana je sa Savezom slijepih Federacije BiH, Društvom za zapošljavanje slijepih osoba "TMP" i sa pojedinim kantonalnim udruženjima slijepih u Federaciji BiH i udruženjima slijepih u Republici Srpskoj.

Uspostavljena je saradnja sa Savezom slijepih Crne Gore sa kojim je potpisan Sporazum o saradnji.

Saradnja sa drugim udruženjima osoba s invaliditetom ostvarivala se u direktnim kontaktima i preko Koordinacionog odbora udruženja osoba sa invaliditetom Kantona Sarajevo, te u okviru Nacionalnog programa MyRight kroz mrežu koalicija osoba sa invaliditetom i Federalnog programa za implementaciju Strategije za unapređenje prava i položaja osoba sa invaliditetom u F BiH , kroz pripremu i implementaciju lokalnih akcionih planova.

Saradnja sa Savezom slijepih Švedske i Savezom slijepih Štokholm i Gotland Len je kao i do sada bila uspješna. Iako su bile planirane, ove godine zbog pandemije Covid 19 nisu razmjenjivane posjete između Udruženja slijepih Kantona Sarajevo i Saveza slijepih Švedske.

Udruženje su posjetili predstavnici mnogih humanitarnih organizacija i asocijacija, interesujući se za uslove u kojima žive slijepe osobe u Sarajevu.

Udruženje , je kao i do sada, ostvarilo dobru saradnju sa Informativnim centrom za osobe sa invaliditetom „IC.Lotos“ iz Tuzle, „IBHI“ BiH, Fondacijom za socijalno uključivanje, Lions Klub za BiH i drugim organizacijama. Sa IC.Lotos iz Tuzle nastavljen je zajednički projekat o rodno zasnovanom nasilju nad osobama s invaliditetom, koji finansira MyRight, odnosno Radio Jelpen iz Švedske, a koji će trajati u periodu od oktobra 2020. do septembra 2022.godine. Otpočela je realizacija projekta „Ovdje sam vidljiva i ponosna, koji finansira MyRight i Švedska ambasada.

Udruženje je u toku 2021.godine učestvovalo u radu više neformalnih Koalicija čiji je cilj bio unapređenje položaja osoba sa invaliditetom u Bosni i Hercegovini.

Izuzetno dobra saradnja ostvarena je i sa Fondom za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba s invaliditetom F BiH , Caritasom u BiH i UDAS-om iz Banjaluke

Predstavnici Udruženja su tokom godine učestvovali na više TV i radio emisija, u kojima se govorilo o radu Udruženja i problemima sa kojima se susreće slijepe osobe i druge osobe s invaliditetom. Posebna pažnja je bila posvećena pristupačnosti,tiflotehničkim pomagalima i nezavisnom životu slijepih osoba.

Saradnja sa sredstvima javnog informisanja bila je na zadovoljavajućem nivou. Tematika koja se odnosi na ovo udruženje i slijepe osobe, često je obrađivana u elektronskim i printanim medijima, što doprinosi opštoj afimaciji ovog Udruženja i njegovih članova.

Na TV SA su emitovana 4 spota koje je Udruženje ranije priprenilo. Cilj emitovanja ovih spotova je podizanja svijesti javnosti o potrebama slijepih osoba kako bi bili što neovisniji u svakodnevnom životu , dok se kreću, spremaju ispite, rade na svom radnom mjestu itd. Ovi spotovi su objavljeni i na društvenim mrežama, YouTube itd.

XIII PROJEKTI KOJE JE UDRUŽENJE REALIZovalo U 2021.GODINI

1. Informisanje slijepih u pristupačnom formatu „Zvučne novine“ – sufinansirao Grad Sarajevo;
2. “Unaprijeđena dugoročna samoodrživost Udruženja slijepih Kantona Sarajevo i drugih organizacija slijepih u Federaciji kroz edukaciju, zagovaranje i podizanje svijesti” – MyRight i SRF Švedska;
3. “Ka razumijevanju pristupa invalidnosti zasnovanom na ljudskim pravima 2018-2021” – MyRight Švedska;
4. Invaliditet i SGBV - izgradnja kapaciteta protiv seksualnog i rodno zasnovanog nasilja – MyRight i Radio Jelpen Švedska;
5. “Ovdje sam vidljiva i ponosna”- MyRight i Švedska ambasada;
6. „Korištenjem savremenih tehnologija i edukacijom povećati inkluziju slijepih osoba“, – općina Novi Grad;
7. “Program rada i djelovanja Udruženja slijepih Kantona Sarajevo za 2021.godinu –
- Federalno ministarstvo rada i socijalne politike iz sredstava igara na sreću;
8. „Održivost uposlenih osoba s invaliditetom koje rade u Udruženju slijepih KS“-Fond za profesionalnu rehabilitaciju , osposobljavanje i zapošljavanje OSI F BiH;
9. „Profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom - Fond za profesionalnu rehabilitaciju , osposobljavanje i zapošljavanje OSI F BiH – Caritas u BiH;

XIV – OBILJEŽAVANJE 15. OKTOBRA – MEĐUNARODNOG DANA SLIJEPIH I 3. DECEMBRA MEĐUNARODNOG DANA OSOBA S INVALIDITETOM

Vodeći računa o mjerama propisanim od strane nadležnih organa u vezi pandemije Covid 19, Udruženje je 15.oktobra 2021.godine organizovalo značajne aktivnosti koje su imale za cilj promociju nezavisnog života slijepih osoba.

Organizovan je okrugli sto na temu “Djelovanjem u partnerstvu sa institucijama vlasti do veće inkluzije slijepih osoba”. Na ovom okruglom stolu su učestvovali i predstavnici institucija vlasti i aktivno sudjelovali u njegovom radu. Također je organizovano predavanje u vezi člana 24 Konvencije o pravima osoba s invaliditetom koji se odnosi na inkluzivno obrazovanje.

Oba ova događaja propratio je veliki broj predstavnika medija.

Isti dan organizovana je sjednica Skupštine Udruženja i zajednički ručak.

Udruženje slijepih kao lider organizacija u koaliciji udruženja osoba s invaliditetom u Kantonu Sarajevo je bilo tehnički organizator centralne manifestacije kojom se **obilježio 3. decembar – Međunarodni dan osoba s invaliditetom**. Podršku organizovanja ove manifestacije pružio je MyRight. Na ovoj manifestaciji, koja je organizovana u Sarajevu, prisustvovali su predstavnici federalnih i kantonalnih ministarstava, javnih ustanova i fondova, te mediji.

Moto obilježavanja 3. decembra je bio: „Izgradnja boljeg: pristupačnijeg i održivijeg društva nakon pandemije COVID -19 koje u potpunosti uključuje osobe s invaliditetom,,.

XV- STVARANJE USLOVA ZA RAD UDRUŽENJA

U cilju poboljšanja uslova za rad Udruženja, a prije svega za rad organa, aktivista i Stručne službe, u toku 2021. godine posvećena je posebna pažnja investiciono-tehničkom održavanju poslovnog prostora, kao i nabavci određenih osnovnih sredstava kojima se unaprijedio rad Stručne službe.

- Kroz razne projekte kupovan je kancelarijski materijal i oprema neophodna za rad Službe;
- Za radnike Stručne službe organizovane su potrebne edukacije, s ciljem da se unaprijede njihova znanja iz oblasti informacione tehnologije.

Zbog dotrajalosti instalacije za centralno grijanje, urađene su određene popravke, u Klubu slijepih i u sanitarnom čvoru na spratu .

Za potrebe rada Stručne službe nabavljeni su:

- 3 originalne licence Office;
  - 4 laptopa;
  - Mašina za printanje u boji;
  - 11 tableta;
  - Web Camera GoPro;
  - Snimač zvuka Zoom
  - Printer za printanje Brajevog pisma;
  - Ručni skener i druga sitnija oprema
-
- U cilju saodrživosti i promocije Udruženja u toku 2021.godine kreiran je novi logo Udruženja i set promotivnog materijala, koji će po prvi put na cjelovit način javnosti prezentirati rad Udruženja. Obezbjedene su afiše, baneri, rokovnici, planeri, stikovi, cekeri itd.

XVI – RAD ORGANA I STRUČNE SLUŽBE UDRUŽENJA

U toku 2021.godine u Udruženju su provedene značajne aktivnosti, iako su sve programske i druge aktivnosti Udruženja u velikoj mjeri bile uslovljene pandemijom Covid 19 i odlukama nadležnih državnih organa, u vezi s tim. Nastavljen je poseban angažman članova Upravnog odbora i ostalih aktivista Udruženja.

U toku 2021.godine održane su 2 sjednice Skupštine Udruženja.

Na ovim sjednicama Skupštine usvojeni izvještaji o radu Udruženja u 2020.godini i programska akta Udruženja za 2022. godinu.

Upravni odbor Udruženja održao je 7 sjednica, na kojima je raspravljao o svim pitanjima od interesa za Udruženje i njegove članove i donosio odluke, zaključke i preporuke iz svoje nadležnosti. Upravni odbor je također usvojio više pravilnika i drugih akata kojima se definišu procedure rada organa i Stručne službe.

Na sjednici koja je održana u decembru usvojena su 4 pravilnika koja se odnose na finansije Udruženja i na odlaganje arhivske građe.

U 2021. godini u Stručnoj službi bilo je zaposleno 7 radnika.

Iako je obim aktivnosti u izvještajnom periodu bio izuzetno veliki, i opterećen mjerama vezanim za Covid 19, kao i oboljelim radnicima, Stručna služba je sve poslove obavila kvalitetno i na vrijeme.

XVII – FINANSIRANJE RADA I DJELOVANJA UDRUŽENJA

I pored velikih napora finansiranje Udruženja još uvijek nije sistemski riješeno. Kanton Sarajevo je iz svog Budžeta izdvajao samo dio sredstava za finansiranje Stručne službe i režijskih troškova.

Dio sredstava obezbjedjivan je od prikupljene članarine, te iz projekata koji su realizovani u Udruženju slijepih. Nedostajuća sredstva obezbjedjivana su i od donatora i pomažućih članova, kojih je zbog postojeće situacije u Kantonu Sarajevo i pandemije Covid 19, sve manje.

Bez obzira na navedene probleme Udruženje je u 2021.godini uspješno poslovalo, što pokazuje Finansijski izvještaj Udruženja za 2021.godinu.

PREDSJEDNIK

/ Senija Ōkić /

17. februar 2022.godine

**UDRUŽENJE SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO,
SARAJEVO, ul. Podgaj br.7, Tel/fax:033 445 185,
e-mail: usgks@bih.net.ba
www: slijepi - sa.org.ba
Broj: 02-7-1053/21
Datum: 27.07.2021.god.**

**PROGRAM
RADA I DJELOVANJA UDRUŽENJA SLIJEPIH
KANTONA SARAJEVO ZA 2022.GODINU**

I - UVOD

Udruženje slijepih u Sarajevu osnovano je 1948. godine, a sada djeluje na području Kantona Sarajevo pod nazivom "Udruženje slijepih Kantona Sarajevo".

Udruženje je registrovano u Ministarstvu pravde i uprave Kantona Sarajevo 24.03.1997.godine, a obnovilo registraciju pod novim nazivom Udruženje slijepih Kantona Sarajevo 18.05.2006.godine, Rješenjem broj:03-05-05-4574/06.

Vizija Udruženja

Slijepa osoba i druge osobe sa invaliditetom ravnopravni i aktivni članovi u društvenoj zajednici oslobođene opterećenja koja imaju zbog invaliditeta, sa punim samopouzdanjem i vjerom u svoje sposobnosti i prihvaćene od okoline sa svim svojim specifičnostima.

Misija Udruženja

Stvaranje pretpostavki i uslova za socijalno uključivanje, ravnopravo učešće i sveukupnu afirmaciju slijepih i drugih osoba sa invaliditetom u društvenoj zajednici i poduzimanje aktivnosti s ciljem smanjenja i otklanjanja diskriminacije i predrasuda prema slijepim i drugim osobama sa invaliditetom.

Ciljevi Udruženja:

1. Okupljanje slijepih osoba radi njihovog organizovanog djelovanja i poboljšanja sveukupnog položaja u društvu;

2. Poboljšanje i unapređenje uslova za ostvarivanje prava slijepih i drugih osoba sa invaliditetom u oblasti: obrazovanja, socijalne zaštite, zdravstvene zaštite, dječije zaštite, rehabilitacije, zapošljavanja, penzijsko-invalidskog osiguranja, obezbjedjenja tiflotehničkih i drugih pomagala , informisanja, kulture, sporta i dr.;

3. Razvoj i unapređenje društvene brige i podrške slijepim i drugim osobama sa invaliditetom, radi uspješnijeg i potpunijeg zadovoljavanja njihovih potreba i zaštite prava i interesa;

4. Doprinošenje ostvarivanja funkcija općinskih, gradskih i kantonalnih organa, učestvovanje u ostvarivanju djelatnosti drugih kantonalnih institucija i organizacija, obavljanjem poslova i aktivnosti na osnovu zakonskih ovlaštenja i drugih propisa;

5. Podsticanje razvoja ličnog integriteta i socijalizacije slijepih i slabovidnih osoba i drugih osoba sa invaliditetom, organizovanjem i realizovanjem raznih aktivnosti primjerenih njihovim mogućnostima, sklonostima i potrebama.

6. Jačanje materijalnih, organizacionih i ljudskih kapaciteta Udruženja radi njegove održivosti;

Djelatnost Udruženja:

Radi ostvarivanja ciljeva Udruženje realizuje potrebne djelatnosti , a naročito:

1. Organizuje i ostvaruje aktivnosti na blagovremenom otkrivanju i evidentiranju slijepih osoba i njihovom učlanjivanju u Udruženje;

2. Zagovara i lobira kod državnih organa, državnih institucija, političkih partija, nevladinih organizacija, drugih društvenih subjekata i predstavnika međunarodne zajednice, za unapredjenje i dogradnju pravne regulative kojom se garantuje kvalitetniji socijalno-ekonomski položaj slijepih;
3. Organizuje i podstiče istraživanje i izučavanje uzroka i posljedica sljepoće i slabovidosti, radi njihove prevencije;
4. Prati i podstiče razvoj i unapredjenje zaštite i rehabilitacije slijepih osoba;
5. Insistira kod nadležnih službi i ustanova da sve slijepe osobe budu obuhvaćene odgovarajućim specijalnim ili integrisanim obrazovanjem i pruža pomoć njihovim porodicama radi pravilnog odgoja;
6. Radi na organizovanju i ostvarivanju osnovne rehabilitacije oslijepljenih osoba;
7. Organizuje i sprovodi opismenjavanje slijepih na Brajevom pismu;
8. Organizuje aktivnosti u cilju unapređenja informatičke pismenosti i korištenju asistivnih informatičkih tehnologija, uključujući i aktivnosti na stvaranju uslova za razvoj ovih tehnologija;
9. Organizuje i druge oblike edukacije i osposobljavanja slijepih za samostalni život, orijentaciju u prostoru i samostalno kretanje;
10. Istražuje i prati zaposlenost slijepih i radi na podsticanju njihovog zapošljavanja;
11. Nabavlja tiflotehnička pomagala u zemlji i inozemstvu namjenski obezbjedjenim sredstavima;
12. Radi na postizanju ravnopravnog pristupa informacijama, štampa, snima i reprodukuje udžbenike, literaturu, publikacije i sl., na Brajevom pismu, tisku sa uvećanim slovima i nosačima zvuka;
13. Organizuje kulturno-umjetničke aktivnosti i informisanje slijepih osoba u njima dostupnim tehnikama (Brajevo pismo, tisak sa uvećanim slovima, tonski zapis);

14. Organizuje sportske, šahovske i rekreativne aktivnosti slijepih;
15. Pomaže slijepim osobama pri ostvarivanju njihovih prava, povlastica i olakšica utvrdjenih zakonom i drugim propisima;
16. Uspostavlja saradnju sa srodnim organizacijama i ustanovama u zemlji i inozemstvu;
17. Organizuje prikupljanje finansijskih i drugih sredstava u zemlji i inozemstvu za finansiranje programskih aktivnosti Udruženja;
18. Podstiče prikupljanje donacija i humanitarne pomoći u tiflotehničkim i drugim pomagalicama, u zemlji i inozemstvu ili te poslove u ime Udruženja povjerava humanitarnim organizacijama, vladinim i nevladinim organizacijama, pojedincima, grupama građana ili drugim organizovanim institucijama u zemlji i inozemstvu;
19. Organizuje ili neposredno obavlja određene privredne i uslužne djelatnosti ili osniva privredna društava radi sticanja sredstava za finansiranje programskih aktivnosti Udruženja;
20. Obavlja i druge poslove u interesu slijepih osoba, u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Ovaj Program sačinjen je u skladu sa ciljevima koji su utvrđeni Statutom Udruženja slijepih Kantona Sarajevo.

Udruženje slijepih Kantona Sarajevo će u 2022. godini organizovati razne oblike pomoći i podrške slijepim osobama, s ciljem da se što lakše i u što većoj mjeri uključe u sve društvene procese, a naročito u realizaciju programskih aktivnosti Udruženja.

Cilj ovih aktivnosti je da se poveća socijalna uključenost slijepih osoba.

Bez obzira na krizu koja već duže vrijeme postoji u Bosni i Hercegovini, a čije će se posljedice, zbog pandemije Covid 19 uvećati u narednoj godini, Udruženje će pokušati da nivo svojih aktivnosti unaprijedi ili pak održi na postojećem nivou. Izvjesno je da će određeni donatori otkazati daljnje finansiranje projekata, prije svega Savez slijepih Švedske, koji je sufinansirao projekte posljednjih 20 godina. Iz tih razloga biće nužno pronaći alternativne izvore finansiranja određenih programskih aktivnosti koje su od izuzetne važnosti za slijepe osobe.

Sve programske i projektne aktivnosti, koje Udruženje planira provoditi u 2022. godini, biće usklađene sa instrukcijama koje u vezi sa Covid 19, daju nadležne državne institucije.

Udruženje će samostalno i u koalicijama sa drugim organizacijama OSI stalno insistirati da se kroz zakone i podzakonske akte obezbijede prava i podrška slijepim osobama, koja će im omogućiti najveću moguću socijalnu uključenost.

Zbog opšte situacije u Bosni i Hercegovini i nepostojanja adekvatne socijalne i druge zaštite slijepih osoba, koja bi se ostvarivala po utvrdjenim mehanizmima sa nivoa države, Udruženje će u okviru pokreta osoba sa invaliditetom u BiH, a i samostalno, aktivno doprinosti da se ovo stanje mijenja u pozitivnom pravcu i insistiraće da se u predstojećim reformama koriste iskustva iz okruženja, iz zemalja Evropske unije, te da se u BiH zakonodavstvo dosljednije ugradjuju principi iz Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

Udruženje će se aktivno zalagati da zbog ekonomske krize, koja se očekuje u narednom periodu, zbog stanja prouzrokovanog Covid 19, i mogućih ušteta, ne dođe do smanjenja prava slijepim osobama i drugim osobama sa invaliditetom, kako na federalnom, tako i na kantonalnom nivou.

U toku 2022.godine, kao i do sada, posebna pažnja posvetiće se otkrivanju i evidentiranju novooslijepljenih, opismenjavanju na Brajevom pismu, obuci za orijentaciju u prostoru, nabavci tiflotehničkih i drugih pomagala, kojima se služe slijepe osobe u svakodnevnom životu, obuci za rad na kompjuteru uz korištenje specijalne opreme, učenju stranih jezika, školovanju, rehabilitaciji, zapošljavanju, informisanju u pristupačnim formatima, zaštiti stečenih prava, te njihovom unapređivanju, kao i zadovoljavanju kulturnih i sportskih potreba, kako bi se slijepim osobama omogućilo da u što većoj mjeri svoje svakodnevne potrebe zadovoljavaju samostalno, te da se što lakše i efikasnije uključe u lokalnu zajednicu.

Udruženja će nastaviti provoditi određene aktivnosti koje imaju za cilj jačanje organizacionih i kadrovskih kapaciteta Udruženja, kako bi se u budućnosti povećala njegova samoodrživost.

II - OTKRIVANJE, UČLANJIVANJE I POMOĆ NOVOPRIMLJENIM ČLANOVIMA

S ciljem da se što više novooslijepljenih osoba otkrije, pripremi i učlani u Udruženje, kako bi se njima i njihovim porodicama mogla pružiti stručna i

organizovana pomoć, a pogotovo ona koja im je potrebna zbog gubitka ili težeg oštećenja vida, Udruženje će:

- voditi kontinuiranu aktivnost na otkrivanju, pripremanju, evidentiranju i učlanjivanju novooslijepjelih osoba u Udruženje.

Aktivnost će se provoditi u saradnji sa predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, MZ, centrima za socijalni rad, domovima zdravlja, Očnom klinikom, drugim udruženjima i humanitarnim organizacijama;

- po potrebi će se organizovati medicinski pregledi radi prevencije sljepoće, kod osoba koje imaju ostatak vida, a naročito za djecu;

Akcije će se voditi u saradnji sa Očnom klinikom, državnim organima i humanitarnim organizacijama;

- po potrebi će se angažovati stručnjaci za rad sa slijepim osobama, prije svega novooslijepjelim i njihovim porodicama, radi što efikasnijeg eliminisanja predrasuda o slijepim osobama, odnosno njihove lakše resocijalizacije i integracije u porodicu i društvenu sredinu;

Radi efikasnije realizacije ovog zadatka i dalje će se raditi na stvaranju uslova za rad savjetovališta u prostorijama Udruženja, gdje će slijepe osobe i članovi njihovih porodica moći dobiti sve oblike psihosocijalne podrške, te razne savjete i uputstva.

Aktivisti Udruženja i instruktori koji su osposobljeni za rad sa slijepim osobama vršiće redovnu obuku orijentacije u prostoru radi samostalnog kretanja, uz korištenje bijelog štapa (mikro i makro orijentacija), kao i opismenjavanje na Brajevom pismu zainteresiranih članova.

U toku 2022.godine nastaviće se unos i ažuriranje podataka u softverski program Udruženja za sve članove. Pokušaće se kroz projekte ili na neki drugi način pronaći finansijska sredstva kojima bi se finansirao obilazak kompletnog članstva i potpuno ažuriranje podataka o članstvu. Za provedjene ove aktivnosti moguće je i angažovanje volontera. Također će se pokušati obezbijediti sredstva za izradu novog, savremenijeg programa, za vođenje evidencije o članovima.

Prijem članova u Udruženje vršiće, u skladu sa Statutom, Upravni odbor Udruženja, na osnovu medicinske dokumentacije (očnog kartona), koji u skladu sa utvrđenom definicijom sljepoće popuni i ovjeri oftalmolog.

Da bi se naprijed navedeno realizovalo, u toku 2022.godine, Udruženje će:

- Održavati kontinuiranu saradnju i kontakte sa Očnom klinikom;
- posjećivati domove zdravlja u Kantonu Sarajevo;
- 2 puta u toku godine posjetiti Kantonalni centar za socijalni rad i po potrebi i opštinske službe;

- Organizovaće se 2 jednomjesečna kursa za učenje čitanja i pisanja Brajevog pisma;
- Organizovaće se 2 do 4 jednomjesečna kursa za učenje slijepih mobilitetu i samostalnom kretanju uz korištenje bijelog štapa;
- Kontinuirano će se organizovati Edukacija za korištenje novih tehnologija i društvenih mreža, kako bi se slijepi ljudi mogli koristiti ovim mrežama, za razne oblike komunikacije i edukacije;
- Svakog mjeseca, u skladu sa raspoloživim kapacitetima Udruženja posjećivaće se određeni broj slijepih osoba i njihovih porodica, s ciljem pružanja psihosocijalne podrške i obučavanje za samostalno obavljanje svakodnevnih poslova u domaćinstvu.

III - ZAŠTITA SLIJEPIH I UNAPREDJENJE NJIHOVIH PRAVA

Udruženje slijepih Kantona Sarajevo će svojom aktivnošću u 2022. godini dati adekvatan doprinos i kod nadležnih državnih organa insistirati:

- da se sačuva dostignuti nivo zaštite i ostvaruju socijalna i druga prava,
- da se stalno unapređuje zaštita i proširuje obim prava,
- da se uspostavljaju odgovarajući oblici zaštite i podrške, shodno specifičnim potrebama slijepih i slabovidnih osoba.

U vezi sa naprijed navedenim pratiće se i proučavati propisi i neposredno će se uključivati u aktivnosti pri donošenju ili izmjenama i dopunama propisa u oblasti socijalne, dječije i zdravstvene zaštite, penzijskog i invalidskog osiguranja, školovanja, rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom, naročito kada se radi o propisima koji se donose na nivou Kantona Sarajevo i opština udruženih u Kanton. Ova aktivnost ima poseban značaj, jer se u Federaciji Bosni i Hercegovini provode mnoge reforme, a naročito socijalnog i zdravstvenog sektora, s ciljem efikasnijeg približavanja Bosne i Hercegovine Evropskoj Uniji, pa će se i problematika osoba sa invaliditetom, u ovim i mnogim drugim oblastima, iznova regulisati.

Insistiraće se da se Udruženje slijepih aktivno uključi u sve reformske procese na partnerskoj osnovi sa institucijama vlasti.

Insistiraće se kod nadležnih državnih organa da pri kreiranju politike u oblasti invalidnosti i izradi zakona i drugih propisa uzmu u obzir principi i obaveze iz "Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom", koja je u martu 2010.godine, ratifikovana od strane BiH i Agende za održivi razvoj 2030, koju je BiH potpisala.

Udruženje će kroz djelovanje u raznim koalicijama insistirati da državni organi pri donošenju propisa i utvrđivanju politika dosljedno primjene preporuke koje je UN Komitet za prava osoba s invaliditetom u aprilu 2017. godine dostavio državi BiH, te da se pri izradi propisa i konkretnih rješenja,

uzmu u obzir komentari koje na pojedine članove Konvencije daje UN Komitet za prava osoba s invaliditetom.

Udruženje će se i dalje zalagati da Politika u oblasti invalidnosti u BiH bude okvir i pravac djelovanja svih institucija vlasti u Kantonu Sarajevo.

Zajedno sa drugim udruženjima učlanjenim u KOO KS Udruženje će zagovarati da se donese nova federalna Strategija u oblasti invalidnosti kao i Akcioni plan u oblasti invalidnosti u Kantonu Sarajevo.

Očekivati je da će se najviše aktivnosti u toku 2021. godine usmjeriti na pripremu i usvajanje Zakona o jedinstvenim načelima za finansijsku podršku osobama sa invaliditetom u Federaciji BiH, te na izradi ostalih propisa koji su u vezi sa ovim zakonom. Ovo se posebno odnosi na propise koji se donose na nivou Kantona Sarajevo, a pokrenuto je njihovo donošenje ili izmjene i dopune.

Udruženje će se maksimalno uključiti u aktivnosti pripreme zakona kojima se definišu socijalni minimum, prava porodice s djecom i status organizacija osoba sa invaliditetom i zagovarati bolji status slijepih i drugih osoba s invaliditetom.

Udruženje će posebnu pažnju posvetiti da se propisima, koji se donose na nivou Kantona Sarajevo, unaprijede prava na tiflotehnička pomagala, bez kojih slijepe osobe teško mogu organizovati svoj život.

Vlada Kantona Sarajevo je usvojila novu Uredbu o pomagalima, u kojoj je već povećan broj pomagala za slijepe, ali ipak ne možemo biti zadovoljni postignutim. U novoj Uredbi neka od bitnih tiflotehničkih pomagala nisu predviđena, kao što su uređaji za reprodukciju zvuka, računari, a određena pomagala su postavljena restriktivno i sa dugim rokom upotrebe, npr. bijeli štap rok trajanja 3 godine, što je neodrživo. Udruženje će snažno zagovarati da se nova Uredba o pomagalima što prije počne primjenjivati, te da se utvrde odgovarajuće procedure i dobavljači za pomagala koja koriste slijepe osobe.

U procesu zagovaranja za prava i status slijepih osoba, kao alat između ostalog koristiće se i Inicijalni izvještaj Bosne i Hercegovine o primjeni Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom i Alternativni izvještaj o primjeni Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom u BiH, koji je u okviru MyRight programa sačinilo 5 koalicija organizacija osoba sa invaliditetom. Također će se u procesu zagovaranja koristiti Agenda održivog razvoja 2030, Konvencija o pravima osoba sa invaliditetom i Jedinstvena politika u oblasti invalidnosti u BiH, kao i preporuke UN Komiteta za prava OSI, koje su dostavljene državi BiH.

U tom smislu Udruženje će samostalno ili sa drugim organizacijama slijepih i drugim organizacijama osoba sa invaliditetom, organizovati razne oblike edukacije, s ciljem jačanja pokreta OSI i efikasnijeg funkcionisanja koalicija i mreža.

Udruženje će na razne načine shodno svojim finansijskim, materijalnim, tehničkim i drugim mogućnostima u toku 2022. godine:

- pružati stalnu pomoć pri zadovoljavanju specifičnih potreba u oblasti kulture, informisanja, sporta i rekreacije;
- državnim organima, humanitarnim i drugim organizacijama prezentirati potrebe slijepih i slabovidnih sa odgovarajućim podacima i obrazloženjima i tražiti da se ta pitanja riješe zakonima i drugim propisima;
- Udruženje će redovno informisati svoje članove o oblicima socijalne i druge zaštite, uključivati ih u rasprave pri donošenju tih dokumenata i neposredno se angažovati na pružanju pomoći članovima pri ostvarivanju prava i beneficija;
- Udruženje će izdavati razne potvrde, davati uputstva i pružati stručnu pomoć u cilju što efikasnijeg ostvarivanja raznih prava i beneficija koje imaju slijepe osobe.

U procesu donošenja izmjena propisa i ostvarivanja prava Udruženje će saradivati s odgovarajućim državnim institucijama, Savezom slijepih Federacije Bosne i Hercegovine i drugim srodnim organizacijama.

Istovremeno će se pratiti i izučavati i drugi propisi kojima se utvrđuju prava, povlastice, olakšice i druge pogodnosti za slijepe i slabovidne osobe i druge osobe s invaliditetom, kao što su propisi iz oblasti poreske politike i carina, javnog putničkog saobraćaja, PTT saobraćaja i sl.

Insistirace se da se pri izradi zakona i drugih propisa iz navedenih oblasti, primjene medjunarodne konvencije i uputstva, a naročito: Standardna pravila za izjednačavanje mogućnosti za osobe sa invaliditetom i Konvencija o pravima osoba sa invaliditetom, te da se poštuju principi prihvaćeni u domaćim dokumentima. Posebna pažnja posvetice se praćenju razvoja novih tehnologija i mogućnosti njihovog korištenja u BiH.

U cilju podizanja kadrovskih kapaciteta Udruženja, naročito kod aktivista, Udruženje će i u toku 2022. godine nastaviti:

- organizovati razne oblike usavršavanja radnika uposlenih u Udruženju;
- sve važne materijale, domaće i medjunarodne dokumente, pripremati u pristupačnim formatima za slijepe i tako ih učiniti dostupnim slijepim osobama;
- organizovaće se 1 do 2 seminara ili konferencije, čija će tematika biti prilagodjena trenutku u kojem će se organizovati;
- organizovaće se 4 do 6 okruglih stolova, na različite teme, po sektorima u kojima slijepe osobe imaju poseban interes;
- organizovaće se 2 do 4 predavanja, na aktulne teme, od strane internih i eksternih stručnjaka;

- posebna pažnja posvetiće se pitanjima roda i rodne ravnopravnosti, kao i položaju žene s invaliditetom u društvu i mogućnostima njenog većeg uključivanja u sve društvene tokove.

IV - STVARANJE USLOVA I MOGUĆNOSTI ZA OBRAZOVANJE, SOCIJALNU INTEGRACIJU, OSPOSOBLJAVANJE I ZAPOŠLJAVANJE SLIJEPIH I SLABOVIDNIH OSOBA

Oblast koja se odnosi na rehabilitaciju, resocijalizaciju, školovanje i zapošljavanje slijepih, ima poseban značaj za slijepu osobu, jer se rješavanjem ovih pitanja u dobroj mjeri rješavaju i egzistencijalna pitanja slijepih osoba. Da bi se u ovoj oblasti postigli bolji rezultati Udruženje i njegovi aktivisti aktivno će se uključiti da se ova pitanja što efikasnije i kvalitetnije rješavaju.

U tom smislu Udruženje će se angažovati na sljedećem:

- kod nadležnih državnih organa insistiraće se da se slijepim i slabovidnim osobama u Kantonu Sarajevo, obezbijede uslovi za obrazovanje, rehabilitaciju i zapošljavanje;

- Udruženje će se zajedno sa Savezom slijepih F BiH angažovati da se sačine projekti i pronadju donatori koji će obezbijediti finansijska sredstva i druge pretpostavke za razvoj "TMP-a", za slijepu osobu i ovo Udruženje, vrlo važnog preduzeća za zapošljavanje slijepih osoba;

- da se obezbijedi stručna i pedagoška pomoć u socijalnoj i psihološkoj adaptaciji novooslijepjelih osoba. U tom smislu ponudiće se naši programi raznim organizacijama koje su spremne da finansiraju ovu aktivnost;

- aktivisti i Stručna služba Udruženja će učestvovati u pripremi radne sredine za prihvatanje slijepog i slabovidnog radnika.

Posebna pažnja posvetiće se praćenju implementacije Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom u F BiH i insistirati da se njegovim izmjenama i dopunama povoljnije reguliše zapošljavanje slijepih osoba.

Insistiraće se kod nadležnog ministarstva u Kantonu Sarajevo ili Federaciji BiH da se uredbom, odlukom ili nekim drugim propisom, definišu osnovna radna mjesta na kojima mogu uspješno raditi slijepu osobu, te da se ta mjesta učine ekskluzivnim za slijepu osobu ili da im se da prioritet pri zapošljavanju.

Da bi se naprijed navedeni ciljevi ostvarili, Upravni odbor Udruženja će sa osobom odgovornom za oblast profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja slijepih redovno analizirati stanje u ovoj oblasti i predlagati odgovarajuća rješenja.

Posebna pažnja će se posvetiti većoj uključenosti žena i omladine, kako bi se povećao stepen njihove socijalne integracije.

- Da bi slijep čovjek imao što potpunije i kontinuirano obrazovanje i bio samostalniji na svom radnom mjestu, odnosno, lakše pronašao zaposlenje, Udruženje će u 2022.godini organizovati:

- 2 okrugla stola sa nezaposlenim slijepim osobama, u cilju njihove edukacije i informisanja;

- 2 do 3 jednomjesečna kursa na kojima će se slijepe osobe obučavati za rad na kompjuterima, uz korištenje posebne opreme, kao i za obuku za korištenje novih tehnologija;

- Udruženje će organizovati psihosocijalnu podršku za slijepe osobe i njihove porodice, a za zainteresirane slijepe osobe organizovaće se obuka za samostalno obavljanje svakodnevnih aktivnosti u kući;

- Udruženje će nastaviti promovirati Brajevo pismo i organizovati obuku slijepih za njegovo korištenje, u skladu sa mogućnostima Udruženja i interesovanjem slijepih osoba;

- Udruženje će u skladu sa svojim mogućnostima i interesovanjem slijepih organizovati obuku za samostalno kretanje uz korištenje bijelog štapa (mikro i makro orijentacija);

Posebna pažnja posvetiće se obučavanju slijepih osoba za orijentaciju i korištenje taktilnih staza i zvučnih semafora.

Iako se ovdje radi o vrlo važnim aktivnostima, njihov nivo realizacije ovisiće o finansijskim i drugim sredstvima, jer se moraju angažovati instruktori koji su osposobljeni za rad sa slijepima.

Insistiraćemo da se za rješavanje ovih pitanja više uključe nadležne službe u opštinama na čijoj teritoriji imaju prebivalište ili boravište slijepe osobe.

V - POTREBE KOJE SLIJEPE OSOBE ZADOVOLJAVAJU NA SPECIFIČAN NAČIN

Nedostatak ili teže oštećenje vida određuje uslove življenja i način zadovoljavanja odgovarajućih potreba. Te specifičnosti se prije svega odnose na mogućnost kretanja, korištenja pomagala za zamjenu vida, korištenje Brajevog

pisma i s tim u vezi, informisanje i korištenje literature na tehnikama dostupnim za slijepe osobe.

1. TIFLOTEHNIČKIH POMAGALA

U životu i radu slijepih i teže slabovidnih osoba specijalna pomagala imaju vrlo važnu ulogu, jer u određenim situacijama, makar djelimično, nadomještaju izgubljeni ili teško oštećeni vid, odnosno njegovu funkciju.

Nedostatak pomagala stvara velike probleme, jer većina naših članova još uvijek nema ni najosnovnija tiflotehnička i druga pomagala. Da bi se taj problem bar donekle ublažio Udruženje planira da tokom 2022. godine obezbijedi određena tiflotehnička pomagala, a prije svega kompjutere sa opremom, koja omogućuje slijepim osobama da rade na kompjuteru. U tom cilju nastaviće se akcija koja je započeta u 2017. godini, a kojom se želi obezbijediti "100 računara za 100 slijepih osoba u Kantonu Sarajevo".

Također će se aktivno raditi da se obezbijede bijeli štapovi, mašine za pisanje Brajevog pisma, table za pisanje Brajevog pisma, specijalni papir za pisanje Brajevog pisma, satovi za slijepe, razna uvećala za slabovidne, CD-ove i druge nosače zvuka, CD plejere, određena pomagala u domaćinstvu i sl. Neka od navedenih pomagala moći će se ostvariti preko Zavoda zdravstvenog osiguranja KS, kroz primjenu Uredbe, ali s obzirom da je njihov rok trajanja veoma dug, slijepe osobe često imaju potrebu i za pomagalima koja se obezbjeđuju po osnovu projekata i donatorskih sredstava.

Broj i vrstu pomagala koje će ovo Udruženje obezbijediti zavisiće od broja zainteresiranih članova i interesa državnih i drugih organa i humanitarnih organizacija da nam u tome pomognu.

Na realizaciji ovog zadatka saradivati će se sa Savezom slijepih Federacije BiH, državnim institucijama, proizvođačima pomagala, asocijacijama slijepih u svijetu i pojedincima.

Insistirće se kod Ministarstva za socijalnu zaštitu i Ministarstva zdravlja u Kantonu Sarajevo da se pored Uredbe o pomagalima, koja je u nadležnosti Ministarstva zdravstva, u toku 2022.godine sačini i usvoji pravilnik o ortopedskim, tiflotehničkim i drugim pomagalima koji je predviđen Zakonom o socijalnoj zaštiti, a u nadležnosti je Ministarstva za rad i socijalnu politiku Kantona Sarajevo.

Da bi se ova aktivnost vodila planski i na organizovan način u toku 2022.godine Udruženje će:

-Insistirati kod nadležnih ministarstava u Kantonu Sarajevo da se ovom pitanju posveti posebna pažnja

-Pripremiti poseban program obezbjeđivanja tiflotehničkih pomagala, od strane nadležnog ministarstva, Fonda zdravstvenog osiguranja i donatora iz zemlje i inozemstva;

- potrebe za pomagalima dostaviti savezima slijepih u inozemstvu, sa kojima Udruženje saradjuje, humanitarnim organizacijama i donatorima;
- ponudiće se članovima Udruženja, koji imaju neka pomagala, a ne koriste ih, da ih vrate Udruženju, kako bi se dodijelila članovima koji će ih koristiti.

2. MOBILITET

U toku 2022.godine Udruženje će nastaviti kampanju medju članovima Udruženja, s ciljem da im se ukaže na značaj samostalnog kretanja uz korištenje bijelog štapa, kao osnovnog preduslova za njihovu nezavisnost i veću uključenost u društvene aktivnosti i aktivnosti Udruženja. Da bi se navedeno realizovalo Udruženje će u projekte koje aplicira donatorima uključiti i obuku za mobilitet slijepih osoba.

Pokrenuće se inicijativa da se finansiranje obuke za korištenje tiflotehničkih i savremenih tehnologija obezbijedi od strane državnih institucija, kroz propise koji donose nadležna ministarstva: obrazovanja, socijalne zaštite i zdravstva.

Pristupačnost za slijepe osobe je izuzetno važna, pa će se u tom smislu nastaviti poduzimati razne aktivnosti sa nadležnim ministarstvom, Gradom i općinama da se realizuju posebni programi prilagodjavanja okruženja za slijepe osobe, kao što su zvučni semafori i taktilne staze - vodilice za slijepe osobe.

3. BRAJEVO PISMO

Svjesni da nove tehnologije potiskuju Brajevo pismo i da je sve manji interes slijepih da nauče i koriste ovo pismo, a imajući u vidu njegov značaj za pismenost slijepih osoba Udruženje će:

- Organizovati razne aktivnosti u cilju popularizacije i promocije Brajevog pisma;
- Organizovati sastanke sa članovima na kojima će se razgovarati o značaju Brajevog pisma;
- U "Zvučnim novinama" i na web i facebook stranicama objavljuvati prigodni tekstovi i drugi sadržaji o značaju Brajevog pisma;

4. PERSONALNA ASISTENCIJA

U cilju većeg, efikasnijeg i lakšeg angažovanja slijepih osoba u programskim aktivnostima Udruženja, Udruženje će pokušati obezbijediti poseban projekat , kroz koji bi se obezbijedili asistenti za slijepo osobe, koje su kontinuirano angažovane u programskim aktivnostima Udruženja. Ova asistencija bi u početku bila ciljana i asistenti bi se mogli koristiti samo kad su članovi neposredno angažovani u realizaciji programskih aktivnosti Udruženja.

5. INFORMISANJE SLIJEPIH

Udruženje će u 2022.godini:

- nastaviti izdavanje zvučnog časopisa "Zvučne novine", kako bi se članovi ovog Udruženja što bolje informisali o njegovom radu, kao i drugim pitanjima vezanim za problematiku slijepih kod nas i u svijetu. Časopis će se izdavati jednom mjesečno, na CD-u, u MP3 formatu.
- U narednom periodu nastaviće se savremeniji i efikasniji načini za distribuciju časopisa, koristeći nove tehnologije, web portale, youtube kanal i društvene mreže;

U toku 2022.godine nastaviće se raditi na obezbjedjivanju finansijskih sredstva za izdavanje časopisa na Brajevom pismu, što bi za slijepo bilo od neprocjenjivog značaja, a štampaće se i druge publikacije čija će tematika biti vezana za zaštitu i afirmaciju slijepih osoba kao i drugih osoba sa invaliditetom.

U toku 2022.godine redovno će se izdavati razne skripte i priručnici na uvećanom tisku, Brajevom pismu i nosačima zvuka, koje će slijepo osobe koristiti pri pohađanju kurseva koje organizuje Udruženje ili za neku drugu edukaciju za koju pokaže interes odredjeni broj članova Udruženja.

Udruženje će kod nadležnog ministarstva u Kantonu Sarajevo i dalje insistirati da se kroz izmjene i dopune Zakona o informisanju ili donošenje novog zakona, riješi finansiranje informisanja slijepih, u njima dostupnim tehnikama (Brajevo pismo i zvučni zapis).

Udruženje planira da u toku 2022.godine redovno abdejtuje i osvježava svoju Web stranicu, facebook stranicu i Youtube kanal.

VI - ORGANIZOVANJE SOCIJALNIH I HUMANITARNIH AKCIJA

Polazeći od činjenice da većina članova Udruženja još uvijek nema na adekvatan način riješenu svoju egzistenciju, jer nisu u mogućnosti da se zaposle, a penzioneri primaju vrlo niske iznose penzija i tokom 2022. godine insistiraće se kod nadležnih državnih organa, centara za socijalni rad i humanitarnih organizacija da za materijalno najugroženije slijepo osobe obezbijede pomoć u novcu, hrani, odjeći, obući, sredstvima za ličnu higijenu i sl.

Posebna pažnja posvetit će se dodatnoj zaštiti socijalno ugroženih, odnosno primaocima stalne socijalne pomoći, nezaposlenim i penzionerima. Tokom 2022.godine, ukoliko dozvole epidemiološke mjere, povremeno će se organizovati sastanci sa penzionerima, s ciljem da im se pruži veća prilika za izlazak iz kuće i druženje, te da se u razgovoru sa njima dodje do ideja za kreiranje novih projekata koji bi mogli doprinjeti poboljšanju njihovog materijalnog i drugog statusa.

Udruženje će pokušati razviti poseban program ili projekat kojim bi se obezbijedila sredstva za obilazak starih i novooslijepelih osoba, u cilju pružanja psihosocijalne podrške.

Radi realizacije ove aktivnosti Udruženje će:

- uspostaviti saradnju sa raznim organizacija i fondacijama u zemlji i inozemstvu, koje u svojim programima imaju predvidjeno da pružaju pomoć osobama sa invaliditetom;

Udruženje će i dalje insistirati kod Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, da se zakonom ili nekim drugim propisom utvrde povoljniji uvjeti za rješavanje stambenih pitanja slijepih osoba, kao i mogućnost dodjele socijalnih stanova. Socijalnom stanovanju posvetit će se posebna pažnja.

VII - ZADOVOLJAVANJE POTREBA IZ OBLASTI KULTURE, SPORTA, ŠAHA I REKREACIJE

- Udruženje slijepih će, u saradnji sa Savezom slijepih Federacije BiH i Bibliotekom za slijepa i slabovidna lica u BiH, stvarati uslove da članovi ovog

Udruženja što lakše i jednostavnije mogu koristiti usluge Biblioteke, kao i časopise koje izdaje Udruženje, Savez i Biblioteka.

- U toku 2022. godine posebna pažnja posvetit će se stvaranju interesa kod slijepih osoba za kulturne manifestacije koje će se organizovati u Kantonu Sarajevo.

- U granicama materijalnih i drugih mogućnosti, vodeći računa o mjerama nadležnih organa, u vezi sa Covid 19, Udruženje će u Klubu slijepih organizovati razne kulturne i druge manifestacije, na kojima će se slijepi družiti uz prigodan program, a u kojima će pored slijepih učestvovati književnici, estradni radnici i druge osobe iz javnog života.

Udruženje će činiti maksimalan napor da za ove aktivnosti zainteresuje što više penzionera, koji se zbog opšte ekonomske situacije i teškoća pri kretanju najradije odlučuju da ostanu kod kuće i samim tim se isključuju iz društvenih tokova.

- I dalje će se od javnih ustanova iz kulture obezbjedjivati ulaznice za kulturne i druge manifestacije koje se organizuju u Gradu;

Slijepi osobe na specifičan način organizuju aktivnosti iz oblasti sporta, šaha i rekreacije.

Zadovoljavanje ovih potreba u Kantonu Sarajevo organizovaće se preko Sportskog društva slijepih.

Program rada i finansijski plan sačinice Sportsko društvo slijepih.

Iako je Sportsko društvo samostalan pravni subjekt, Udruženje će mu u skladu sa svojim mogućnostima nastaviti pružati pomoć, a naročito onu koja se odnosi na vođenje administrativno-tehničkih i finansijskih poslova i prostornih uslova za rad i djelovanje.

Udruženje će, u cilju stvaranja uslova za veće učešće slijepih u rekreaciji, u skladu sa iskazanim interesovanjem članova, organizovati određeni izlete u prirodu ili obilazak kulturno istorijskih spomenika.

VIII - RAD SEKCIJE INFORMATIČARA

U okviru Udruženja slijepih Kantona Sarajevo djeluje Sekcija informatičara. Sekcija će u toku 2022.godine provoditi aktivnosti u cilju poboljšanja uslova i mogućnosti slijepim ljudima da se osposobe za rad na kompjuterima, da prate razvoj novih tehnologija u oblasti informatike, te da iznalaze mogućnosti za nabavku kompjutera, opreme i programa koji

omogućavaju slijepim ljudima da se koriste kompjuterima i drugom savremenom opremom u oblasti informatike.

Sekcija informatičara će za 2022.godinu utvrditi svoj program rada i aktivnosti.

IX – DRUŠTVENA AKTIVNOST I AFIRMACIJA SLIJEPE ŽENE

U okviru Udruženja slijepih Kantona Sarajevo djeluje Klub slijepih i slabovidnih žena, koji će u okviru materijalnih mogućnosti Udruženja, uz korištenje sredstava od raznih donatora, u okviru svog Programa rada i djelovanja u 2022. godini, učiniti maksimalan napor da slijepoj i slabovidnoj ženi obezbijedi potrebne uslove za obrazovanje, zapošljavanje, nabavku potrebnih pomagala, naročito onih koja se koriste u domaćinstvu, potrebnu edukaciju, odnosno njeno uključivanje u sve aktivnosti koje se organizuju u Udruženju. Angažman ovog Kluba postaje posebno značajan jer je u toku realizacija projekata koji se odnose na rodnu ravnopravnost i afirmaciju žena sa invaliditetom.

Precizniji program aktivnosti utvrdiće Klub slijepih i slabovidnih žena u svom programu rada i djelovanja za 2022. godinu.

X – PROJEKTI KOJI SE PLANIRAJU REALIZOVATI

U toku 2022.godine Udruženje planira realizovati sljedeće projekte:

- “Informisanje slijepih u pristupačnim tehnikama – Zvučne novine”;
- “Ka razumijevanju pristupa invalidnosti zasnovanom na ljudskim pravima”
- “Izgradnja kapaciteta za borbu protiv rodno zasnovanog nasilja nad osobama sa invaliditetom”
- Uključivanje žena s invaliditetom, projekat “Ovdje sam vidljiva i ponosna”

Udruženje će aplicirati i na pozive za projekte koje raspisuju domaće i međunarodne organizacije i institucije, a koje se ne mogu unaprijed planirati.

XI - STVARANJE USLOVA ZA RAD UDRUŽENJA

U cilju poboljšanja uslova za rad Udruženja, a prije svega za rad organa, aktivista i Stručne službe, u toku 2022. godine posvetiće se posebna

pažnja investiciono-tehničkom održavanju poslovnog prostora, kao i nabavci određenih osnovnih sredstava kojima će se unaprijediti i ažurirati rad Stručne službe.

U vezi s tim, u toku 2022. godine potrebno je:

- obezbijediti finansijska sredstva za sanaciju krova na centru za edukaciju;
- Obezbijediti sredstva za zamjenu radijatora u Klubu slijepih i kancelarijama u kojima radi Stručna služba Udruženja;
- Pokušati obezbijediti finansijska sredstva za nabavku printera za Brajevo pismo;
- U cilju efikasnijeg rada Stručne službe, za radnike Stručne službe organizovaće se određeni oblici ciljane edukacije;
- Pripremit će se i usvojiti akta koja će definisati razne procedure, a koje bi trebale obezbijediti efikasniji rad stručne službe;
- U prizemlju izvršiti sanaciju kompletnog mokrog čvora;
- Pokušaće se nabaviti novi program u administraciji, za vođenje evidencije o članovima;

XIII - RAD SKUPŠTINE, UPRAVNOG ODBORA I STRUČNE SLUŽBE UDRUŽENJA

Da bi se obezbijedilo izvršavanje programskih aktivnosti u 2022. godini, Upravni odbor Udruženja preduzimaće potrebne radnje i mjere u skladu sa ukupnom situacijom i prilikama u zemlji i Kantonu, te sredstvima kojima će raspolagati.

Sjednice Upravnog odbora održavaće se po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca. Tokom 2022.godine planira se održavanje 4 do 6 sjednica Upravnog odbora.

Tokom 2022.godine održaće se dvije sjednice Skupštine Udruženja.

Za ispunjavanje ukupne funkcije Udruženja kao i realizaciju zadataka iz ovog programa potrebno je da Udruženje ima svoju Stručnu službu, u kojoj je zaposleno 6 /šest/ radnika i to: direktor Udruženja, program koordinator, finansijsko-administrativni radnik, referent za organizovanje društvenih aktivnosti i informisanje, vozač-domar i pomoćni radnik . Ukoliko se obezbijede finansijska sredstva angažovaće se i project koordinator, što je predviđeno sistematizacijom radnih mjesta.

XIV - FINANSIRANJE RADA I DJELOVANJA UDRUŽENJA

Rad i djelovanje Udruženja u 2022. godine finansiraće se iz sljedećih izvora:

- a) od članarine;
- b) iz Budžeta Kantona Sarajevo, udruženih opština i Grada Sarajeva;
- c) od donacija i drugih namjenski obezbijedjenih sredstava;
- d) iz projekata
- e) određena finansijska sredstva treba pokušati obezbijediti pružanjem određenih usluga kao što su presnimavanje tonskih zapisa, umnožavanje tonskih zapisa, printanje na Brajevom pismu, kopiranje i sl.

Realizacija ovog programa analiziraće se na svakoj sjednici Upravnog odbora Udruženja, a po potrebi mogu se vršiti izmjene i dopune, ovisno o konkretnoj situaciji i potrebama članstva Udruženja.

P R E D S J E D N I K

_____
/ Senija Okić /

Sarajevo: juli 2021.godine

USKS

Udruženje slijepih
Kantona Sarajevo

Podgaj br. 7, Sarajevo, BiH

Tel: +387 33 445 185

Fax: + 387 33 445 394

E-mail: usgks@bih.net.ba

ID: 4200048940009

TRN Raiffeisen BANK:

161 000 001 069 0090

www.slijepi-sa.org.ba

Broj: 02-5-220 /22

Datum: 09.03. 2022.god.

IZJAVA

Ja, Fikret Zuko iz Sarajeva, nastanjen u ul. Antuna Hangija br.1., u funkciji direktora Udruženja slijepih Kantona Sarajevo, pod punom moralnom, materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da: UDRUŽENJE SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO ne obavlja bilo kakvu aktivnost u ime neke političke partije, te da nije ogranak bilo koje političke partije.

DIREKTOR

(Fikret Zuko)

05-01-2022

UDRUŽENJE SLIJEPIH KANTONA SARAJEVO,
SARAJEVO, ul.Podgaj br.7, Tel:033 445 185,
Fax:033 445 394
e-mail:usgks@bih.net.ba
www:slijepi - sa.org.ba

Broj: 02-5-4 / 122
Datum:05.01.2022.godine

GRAD SARAJEVO
GRADONAČELNIKU GRADA SARAJEVA

PREDMET: Dostava Narativnog i Finansijskog izvještaja o realizaciji Projekta u 2021.godini

Poštovani,

U prilogu vam dostavljamo Narativni i Finansijski izvještaj o realizaciji projekta
Informisanje slijepih – časopis “Zvučne novine” za 2021.godinu.

Gradonačelniku i Upravi Grada Sarajeva zahvaljujemo se na razumijevanju i pruženoj podršci.

S poštovanjem,

DIREKTOR

/ Fikret Zuko /

Prilog: Narativni i Finansijski izvještaj sa kopijama finansijskih dokumenata